

Bank Spółdzielczy w Chodzieży

Spółdzielcza Grupa Bankowa

**Ujawnienie informacji
dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki
w zakresie wynagrodzeń i innych informacji ujawniane
zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów
ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych,
część ósma, według stanu na 31 grudnia 2018 r.**

Spis treści

I. Wstęp – określenie podmiotu, którego dotyczy ujawnienie	2
II. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia CRR	3
III. Fundusze własne – art. 437 Rozporządzenia CRR.....	36
IV. Wymogi kapitałowe – art. 438 Rozporządzenia CRR.....	41
V. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia CRR	43
VI. Informacje dotyczące aktywów wolnych od obciążeń – art. 443 Rozporządzenia.....	48
VII. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR.....	49
VIII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia CRR.....	50
IX. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia CRR	50
X. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia CRR.....	51
XI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia CRR	52
XII. Polityka w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze –art. 450 Rozporządzenia CRR.....	59
XIII. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia CRR.....	60
XIV. Ryzyko płynności	62
XV. Wymogi informacyjne zgodnie z art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe	68

I. Wstęp – określenie podmiotu, którego dotyczy ujawnienie

1. Bank Spółdzielczy w Chodzieży z siedzibą w Chodzieży, wpisany do rejestru przedsiębiorców KRS pod numerem 0000059782 zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej, dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2018 r.
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji nie stosuje pominięcia informacji uznanych:
 - 1) za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
4. W 2018 roku Bank Spółdzielczy w Chodzieży prowadził działalność poprzez:
 - a) Centralę,
 - b) Oddział w Chodzieży,
 - c) Oddział w Budzynie,
 - d) Oddział w Kaczorach,
 - e) Oddział w Margoninie,
 - f) Oddział w Szamocinie,
 - g) Filię w Chodzieży,
 - h) Filię w Ujściu,
 - i) Punkt kasowy w Starostwie Powiatowym w Chodzieży,
 - j) Punkt kasowy w Wyszynach.Bank zapewniał również dostęp do usług bankowych za pośrednictwem Internetu.
5. Zakres informacji szczegółowej został dostosowany do specyfiki działalności Banku, poprzez przyjęcie następujących założeń:

- 1) Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
 - a) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
 - b) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.
- 2) Bank nie prowadzi działalności handlowej.
- 3) Bank prowadzi działalność w walutach obcych.
- 4) Bank nie korzysta z technik redukcji ryzyka kredytowego.
6. Zaangażowanie kapitałowe Banku nie jest ani konsolidowane, ani nie pomniejsza funduszy własnych.
7. Bank jest zrzeszony z SGB-Bankiem S.A. z siedzibą w Poznaniu (na podstawie umowy z dnia 31.08.2001 r.) i wraz z pozostałymi zrzeszonymi bankami spółdzielczymi tworzy Spółdzielczą Grupę Bankową.
8. W 2015 roku znowelizowana została ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, w której została zapisana możliwość powoływania systemów ochrony. Na mocy tej ustawy w Zrzeszeniu SGB powołano spółdzielczy system ochrony. Po przeprowadzeniu analizy korzyści i zagrożeń oraz czynników ryzyka o charakterze prawnym i ekonomicznym, związanych z funkcjonowaniem Banku w nowym otoczeniu prawnym, Zebranie Przedstawicieli podjęło uchwałę o przystąpieniu Banku do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Na podstawie w/w Uchwały Bank w dniu 30.06.2016 r. przystąpił do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Celem funkcjonowania Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika. Na podstawie zawartej umowy, Spółdzielczy System Ochrony SGB podejmuje działania m. in. w zakresie wykonywania audytu wewnętrznego oraz szacowania, kontroli i monitorowania ryzyka działalności Banku. Tworzony w ramach Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB fundusz pomocowy ma na celu udzielanie pomocy finansowej uczestnikom, mającej zapewnić płynność oraz wypłacalność lub zapobiec upadłości.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia CRR

1. Zarządzanie ryzykiem realizowane jest przez Zarząd, polega ono na zarządzaniu działalnością Banku na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się działalność operacyjna jednostek organizacyjnych Banku,
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) działalność pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach (zwane dalej „działalnością na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w lit. a)”),
 - b) działalność komórki do spraw zgodności,
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w systemie ochrony, funkcje komórki audytu wewnętrznego pełniła odpowiednia komórka systemu ochrony.
2. Działalność na drugim poziomie, w zakresie, o którym mowa w lit. a) jest niezależna od działalności na pierwszym poziomie.
3. Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach poziomu wymienionego w pkt. 1:
 - w ppkt 1) funkcjonują Oddziały Banku,
 - w ppkt 2) lit. a) funkcjonują następujące stanowiska:
 - a) SDR - stanowiska ds. ryzyka,
 - b) SWK - stanowiska weryfikacji kredytowych,
 - c) ORiK - stanowisko ds. oceny ryzyka i kontrolingu,
 - w ppkt 2) lit. b) funkcjonuje SDZ - stanowisko ds. zgodności.
4. Stanowiska działające w ramach drugiego poziomu, w zakresie o którym mowa w lit. a), w zakresie wynikającym z zadań realizowanych przez poszczególne stanowiska, wykonują zadania związane z identyfikacją, pomiarem lub szacowaniem, kontrolą, monitorowaniem oraz raportowaniem każdego rodzaju ryzyka, które zostało w Banku określone jako ryzyko istotne.
5. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży uchwaloną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku.
6. Zarządzanie ryzykiem odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej wewnętrzne procedury, które określają sposób identyfikacji, pomiaru bądź szacowania, kontrolowania, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne. Procedury wewnętrzne określają organizację procesu zarządzania ryzykiem dostosowaną do profilu ryzyka Banku.

7. Wszyscy pracownicy Banku uczestniczący w procesie zarządzania ryzykiem zobowiązani są do przestrzegania procedur, obowiązujących w Banku w tym zakresie.
8. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest na podstawie następujących regulacji:
 - 1) „Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 2) „Zasad zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 3) „Zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 4) „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 5) „Zasad zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 6) „Zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”.
9. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym jest realizowane w oparciu o:
 - 1) „Strategię zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 2) „Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 3) „Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”.
10. Zarządzanie ryzykiem uzupełniają zasady obowiązujące w Banku określone w:
 - 1) „Zasadach wprowadzania nowych produktów w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 2) „Zasadach zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 3) „Zasadach zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 4) polityce bancassurance,
 - 5) „Instrukcji opracowania, przyjmowania i weryfikowania limitów wewnętrznych w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 6) procedurze „System Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży.”

11. SDR, SDZ oraz ORiK, w zakresie wynikającym z zadań realizowanych przez poszczególne stanowiska, zobowiązane są do dokonywania przeglądów, a w razie konieczności proponowania aktualizacji procedur, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego oraz w innych uzasadnionych sytuacjach. Przeglądy dokonywane przez SDR oraz SDZ podlegają opiniowaniu przez ORiK.
12. Zadania, o których mowa w pkt. 11, mają na celu dostosowanie procedur do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego, w którym Bank działa.
13. Przeglądy procedur są dokonywane z uwzględnieniem:
 - 1) zmian przepisów prawa,
 - 2) zmian skali lub rodzaju działalności Banku,
 - 3) zmian organizacyjnych,
 - 4) zaleceń wydanych przez audyt wewnętrzny oraz podmioty zewnętrzne w wyniku przeprowadzonych kontroli.
14. Szczegółowe terminy wykonywania zadań, o których mowa w pkt. 11, zostały określone w procedurze „System Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”.
15. Po zakończeniu każdego roku kalendarzowego, w terminie do końca I kwartału roku następnego oraz w innych uzasadnionych sytuacjach, ORiK dokonuje przeglądu Strategii zarządzania ryzykiem – wnioski z przeglądu przedstawiane są Zarządowi Banku.
16. Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność. W ramach realizowanych funkcji Rada Nadzorcza:
 - 1) zatwierdza, określony przez Zarząd ogólny akceptowalny poziom ryzyka, zawarty w Załączniku nr 1 do Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży oraz monitoruje jego przestrzeganie,
 - 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię rozwoju Banku oraz nadzoruje jej przestrzeganie,
 - 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, Strategię zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży oraz monitoruje jej przestrzeganie,
 - 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem oraz nadzoruje ich przestrzeganie,
 - 5) powołuje członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji,

- 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez Członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem,
- 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez Zarząd obowiązków, o których mowa w pkt. 17-18,
- 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku,
- 9) nadzoruje przestrzeganie w Banku polityk, procedur i planów, o których mowa w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r.,
- 10) zatwierdza:
 - a) politykę zgodności zawartą w zasadach zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - b) założenia strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku, określone w Załączniku nr 2 do Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
 - c) maksymalny poziom wskaźnika Dtl oraz ogólne zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku, określone w Załączniku nr 3 do Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
- 11) zatwierdza procedury dotyczące:
 - a) zarządzania i planowania kapitałowego,
 - b) wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko,
 - c) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - d) polityki ujawnień w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału,
 - e) kredytowania osób wewnętrznych,
- 12) w ramach planów finansowych, zatwierdza Plan pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania,
- 13) dokonuje oceny stopnia adekwatności i skuteczności zarządzania ryzykiem na podstawie raportów i sprawozdań dotyczących oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności),
- 14) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank oraz informuje IPS-SGB o wynikach tej oceny,
- 15) zatwierdza ogólne zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka zawarte w Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży.

17. Zarząd projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią rozwoju Banku, systemu zarządzania ryzykiem. W ramach realizowanych funkcji Zarząd:

- 1) zarządza ryzykiem w Banku,
- 2) określa bieżący i przyszły ogólny akceptowalny poziom ryzyka Banku,
- 3) opracowuje i przyjmuje Strategię zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
- 4) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie odpowiednich procedur dotyczących zarządzania ryzykiem oraz monitoruje ich przestrzeganie,
- 5) zapewnia wdrożenie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającej skuteczne wykonywanie zadań, w tym wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność jednostek organizacyjnych na pierwszym poziomie od stanowisk na drugim poziomie,
- 6) nadzoruje funkcjonowanie jednostek organizacyjnych oraz stanowisk działających na pierwszym i drugim poziomie,
- 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku,
- 8) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku,
- 9) zapewnia przejrzystość działań Banku oraz przyjęcie i wprowadzenie zasad polityki informacyjnej,
- 10) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania,
- 11) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa,
- 12) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku.

18. Zarząd:

- 1) w terminach określonych w § 21 Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży otrzymuje ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku, której elementem są analizy sporządzane przez SDR, i ocenę adekwatności kapitałowej Banku,
- 2) z częstotliwością określoną w § 21 Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży, przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje

przedstawiające w sposób rzetelny, dokładny i aktualny rodzaje, wielkość i profil ryzyka w działalności Banku.

19. Bank uznaje za ryzyko istotne rodzaj ryzyka wymieniony w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r., który występuje w działalności Banku. Określenie istotności poszczególnych rodzajów ryzyka, ich występowanie i wpływ na wynik finansowy, Bank bada w cyklach rocznych, w ramach przeglądu procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego. Na podstawie ww. przeglądu, Bank uznał za istotne następujące rodzaje ryzyka:
 - 1) ryzyko kredytowe (w tym: ryzyko koncentracji),
 - 2) w ramach ryzyka rynkowego:
 - ryzyko walutowe,
 - ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
 - 3) ryzyko operacyjne,
 - 4) ryzyko płynności,
 - 5) ryzyko braku zgodności,
 - 6) ryzyko kapitałowe.
20. Bank zarządza ryzykiem wynikającym z prowadzonej działalności w zakresie bancassurance.
21. Monitorowanie ryzyka, o którym mowa w pkt. 20 stanowi element okresowych analiz:
 - a) ryzyka kredytowego (w tym ryzyka koncentracji),
 - b) ryzyka braku zgodności,
 - c) innych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne, w przypadku zidentyfikowania w tych obszarach ryzyka bancassurance.
22. Szczegółowe zapisy dotyczące zarządzania ryzykiem wynikającym z prowadzonej działalności w zakresie bancassurance zostały zawarte w obowiązującej w Banku polityce w tym zakresie.

Ryzyko kredytowe (w tym: ryzyko koncentracji)

1. Celami strategicznymi Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym są:
 - 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego,
 - 2) zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej Banku, poprzez stosowanie standardów zawartych w regulacjach kredytowych,

- dotyczących w szczególności oceny zdolności kredytowej i wiarygodności oraz prowadzenia monitoringu portfela kredytowego,
- 3) dostarczanie kierownictwu Banku informacji dotyczących ryzyka kredytowego, umożliwiających podejmowanie ostrożnych i zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.
2. W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku uczestniczą:
- 1) Rada Nadzorcza – która:
 - a) poprzez okresową ocenę ryzyka kredytowego w Banku, w oparciu o syntetyczną ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku, nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku,
 - b) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem kredytowym zawarte w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem,
 - c) podejmuje decyzje kredytowe.
 - 2) Zarząd Banku:
 - a) odpowiada za zarządzanie i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem kredytowym,
 - b) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji,
 - c) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji,
 - d) podejmuje decyzje kredytowe.
 - 3) Prezes Zarządu – odpowiada za nadzorowanie monitorowania ryzyka kredytowego.
 - 4) Członek Zarządu ds. handlowych – odpowiada za koordynowanie procesu monitorowania ryzyka kredytowego.
 - 5) Wydział Handlowy – opiniuje wnioski kredytowe dotyczące ekspozycji kredytowych i zmiany warunków umownych.
 - 6) Komórki kredytowe - odpowiadają za:
 - a) pozyskiwanie klientów (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie),
 - b) gromadzenie dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie),
 - c) weryfikację danych o klientach (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie),
 - d) poprawność dokonanej analizy zdolności kredytowej, ocenę jakości i skuteczności zabezpieczenia oraz wydanie odpowiedniej rekomendacji decyzji

- kredytowej (w ramach posiadanych uprawnień, z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie),
- e) propozycję klasyfikacji ekspozycji kredytowych,
 - f) przygotowanie umów kredytowych,
 - g) uruchamianie kredytów,
 - h) prowadzenie monitoringu pojedynczych transakcji kredytowych (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie) w zakresie wynikającym z regulacji wewnętrznych, przy czym jeżeli transakcja kredytowa jest monitorowana przez osobę przygotowującą analizę wniosku i rekomendację decyzji kredytowej, wymagana jest niezależna weryfikacja przez inną osobę,
 - i) bieżący kontakt z klientem.
- 7) Stanowisko ds. ryzyka kredytowego i koncentracji – SDR – odpowiada za:
- a) identyfikację, pomiar lub szacowanie, kontrolę, monitorowanie oraz raportowanie w zakresie ryzyka kredytowego,
 - b) opracowywanie i aktualizowanie projektów regulacji wewnętrznych w zakresie ryzyka kredytowego,
 - c) przeprowadzanie analizy wpływu nowych produktów bankowych na poziom ryzyka,
 - d) roczny przegląd Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji.
- 8) Komórka ds. oceny ogólnego poziomu ryzyka w Banku, która:
- a) opiniuje metody pomiaru i oceny oraz ustalania norm ostrożnościowych dla portfelowego ryzyka kredytowego, w zakresie:
 - limitów branżowych,
 - ryzyka związanego z koncentracją należności kredytowych,
 - ryzyka związanego z produktami generującymi ryzyko kredytowe,
 - wysokości limitów wewnętrznych Banku z tytułu ryzyka kredytowego,
 - b) analizuje poziom ryzyka kredytowego występującego w Banku,
 - c) sporządza ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku i syntetyczną ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku.
- 9) Komórka kontroli wewnętrznej – wykonująca obowiązki określone w „Zasadach funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”.

3. Bank zarządza ryzykiem kredytowym w dwóch aspektach:
 - 1) ryzyka pojedynczej transakcji,
 - 2) ryzyka portfela kredytowego.
4. Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od kwoty ekspozycji kredytowej i prawdopodobieństwa braku jej spłaty.
5. Ryzyko portfela kredytowego zależne jest od:
 - 1) ryzyka pojedynczych ekspozycji kredytowych i powiązań między pojedynczymi kredytobiorcami - im mniejsza jest ta wzajemna zależność, tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednej ekspozycji kredytowej będą również wpływały na niespłacenie innych ekspozycji kredytowych przez kredytobiorców,
 - 2) ryzyka zaangażowania w tę samą branżę gospodarki lub w ten sam region działania,
 - 3) ryzyka zaangażowania zabezpieczonego tym samym rodzajem zabezpieczenia lub zabezpieczonego przez tego samego dostawcę zabezpieczenia,
 - 4) ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe.
6. Ryzyko pojedynczej transakcji kredytowej:
 - 1) Na proces zarządzania ryzykiem pojedynczej transakcji składa się:
 - a) w ramach operacyjnego zarządzania ryzykiem:
 - pozyskanie klienta i zgromadzenie dokumentacji do wniosku kredytowego,
 - podjęcie decyzji kredytowej, zawarcie umowy i uruchomienie kredytu;
 - b) w ramach identyfikacji ryzyka w związku z udzieleniem kredytu:
 - ocena zdolności kredytowej i jakości zaproponowanego zabezpieczenia,
 - wydanie propozycji podjęcia decyzji kredytowej;
 - c) w ramach pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego:
 - badanie terminowości spłat zaangażowań klientów wobec Banku,
 - ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i ewentualne stwierdzenie zagrożeń terminowej obsługi kredytu wraz z odsetkami,
 - wycena ekspozycji kredytowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków poprzez utworzenie rezerw celowych dla ekspozycji zaliczonych do wyższej niż „normalna” kategorii ryzyka,
 - badanie przestrzegania limitów jednostkowych na ekspozycje kredytowe,
 - ocena adekwatności przyjętych zabezpieczeń.

- 2) W ramach funkcjonowania mechanizmów kontrolnych Bank:
 - a) stosuje standardy kredytowe przy uwzględnieniu rodzaju produktu kredytowego, przy czym standardy kredytowe to określone zasady kredytowania i normy zawarte w odpowiednich regulacjach kredytowych,
 - b) ogranicza wysokości kredytu poprzez jednostkowe limity zaangażowań,
 - c) stosuje odpowiedni podział kompetencji w podejmowaniu decyzji kredytowych.
7. Ryzyko portfela kredytowego:
 - 1) Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do portfela kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:
 - a) dywersyfikacji oraz monitorowania i raportowania ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji, związanego z możliwością zbyt dużego zaangażowania Banku:
 - wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
 - w ten sam sektor gospodarczy,
 - w ten sam region gospodarczy,
 - wobec tego samego produktu,
 - w ten sam rodzaj zabezpieczenia lub w tego samego dostawcę zabezpieczenia,
 - b) monitorowania i raportowania jakości portfela (badanie udziału ekspozycji zagrożonych w poszczególnych segmentach klientów, branżach itp.),
 - c) monitorowania i raportowania wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone w porównaniu z poziomem tych należności zagrożonych i wielkością wyniku finansowego Banku,
 - d) monitorowania i raportowania wartości odzysku z zabezpieczeń oraz skuteczności działań windykacyjnych,
 - e) analizy migracji ekspozycji kredytowych pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka,
 - f) monitorowania ekspozycji kredytowych zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
 - g) monitorowania ekspozycji restrukturyzowanych,
 - h) monitorowania ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
 - i) monitorowania i kontroli stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów.

- 2) Na proces zarządzania ryzykiem portfela kredytowego składa się stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych poprzez:
 - a) opracowanie i przyjęcie do stosowania procedur służących zarządzaniu ryzykiem wynikającym z określonych portfeli kredytowych, w tym dotyczących:
 - zarządzania ryzykiem koncentracji,
 - zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
 - b) stosowanie limitów koncentracji zaangażowań,
 - c) badanie stopnia przestrzegania wprowadzonych limitów i standardów postępowania (funkcja kontroli).
8. Raporty z zakresu ryzyka kredytowego pozwalają Bankowi na:
 - 1) ocenę profilu ryzyka kredytowego,
 - 2) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
 - 3) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka kredytowego,
 - 4) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
 - 5) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka,
 - 6) kontrolowanie wyników procesu dochodzenia roszczeń z tytułu zabezpieczenia spłaty kredytu,
 - 7) kontrolę występujących w Banku skali odstępstw od przyjętych standardów kredytowania.
9. Kwartalna ocena ryzyka kredytowego obejmuje:
 - 1) analizę ilościową z uwzględnieniem:
 - a) dynamiki oraz struktury podmiotowo-produktowej portfela kredytowego,
 - b) poziomu, dynamiki i struktury zobowiązań pozabilansowych ogółem,
 - c) poziomu, dynamiki i struktury ekspozycji kredytowych zagrożonych, zastosowanych pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw oraz wysokości utworzonych rezerw,
 - d) poziomu oraz dynamiki znaczących, indywidualnie istotnych i dużych zaangażowań,
 - e) poziomu i dynamiki kredytów powyżej 10.000 EUR udzielonych Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku oraz osobom na kierowniczych stanowiskach.

- 2) analizę wskaźnikową obejmującą w szczególności poniższe wskaźniki udziału:
 - a) ekspozycji kredytowych zagrożonych (ogółem i w poszczególnych kategoriach) w ekspozycjach kredytowych,
 - b) rezerw w ekspozycjach kredytowych zagrożonych,
 - c) ekspozycji: znaczących, indywidualnie istotnych i dużych zaangażowań w portfelu kredytowym,
 - d) ekspozycji zagrożonych:
 - znaczących - w portfelu znaczących zaangażowań ogółem,
 - indywidualnie istotnych - w portfelu indywidualnie istotnych zaangażowań ogółem,
 - dużych - w portfelu dużych zaangażowań ogółem,
 - 3) ocenę realizacji limitów zaangażowań,
 - 4) analizę jakościową portfela kredytowego w odniesieniu do grup produktów,
 - 5) analizę:
 - a) czynników zewnętrznych wynikających ze zmian otoczenia wokół Banku dotyczących w szczególności:
 - zmian przepisów prawnych,
 - pogorszenia się sytuacji majątkowej klientów,
 - nieprzestrzegania umów dotyczących ustanawiania zabezpieczeń przez klientów,
 - oszustw,
 - b) czynników wewnętrznych dotyczących w głównej mierze niedostosowania lub nieprzestrzegania wewnętrznych regulacji Banku dotyczących ustanawiania i monitorowania zabezpieczeń kredytowych.
 - 6) analizę poziomu należności odzyskiwanych w wyniku działań windykacyjnych w podziale na: rodzaje kredytobiorców, rodzaje kredytów, rodzaje zabezpieczeń,
 - 7) odstępstwa od przyjętych standardów postępowania.
10. Ocena dokonywana jest według stanu na ostatni dzień każdego kwartału. Wyniki analizy zestawiane są, w celach porównawczych, z danymi za kwartał poprzedni i analogiczny roku poprzedniego, z zastrzeżeniem pkt. 11.
11. Analiza w zakresie ilości i wartości postępowań egzekucyjnych oraz postępowań upadłościowych z zabezpieczeń prowadzonych w Banku przeprowadzana jest zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji

w Banku Spółdzielczym w Chodzieży według stanu na koniec 2 ostatnich lat oraz na koniec poszczególnych kwartałów roku bieżącego.

12. Dane sprawozdawcze do oceny ryzyka kredytowego, w tym:

- 1) wykaz ekspozycji kredytowych restrukturyzowanych w podziale na rodzaj podmiotu wraz z wartością ekspozycji kredytowej i odsetek,
- 2) informacje dotyczące postępowań egzekucyjnych i upadłościowych, zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
- 3) dane dotyczące ekspozycji kredytowych przekazanych do windykacji, zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,

przekazywane są do stanowiska ds. ryzyka kredytowego i koncentracji – SDR przez Wydział Rachunkowości, w terminie do 20 dnia pierwszego miesiąca po zakończeniu kwartału.

13. Oceny ryzyka kredytowego dokonuje stanowisko ds. ryzyka kredytowego i koncentracji – SDR, w terminie do 15 dnia drugiego miesiąca po zakończonym kwartale.

14. Kwartalna ocena ryzyka kredytowego i koncentracji uwzględnia również informacje dotyczące obszaru bancassurance, zgodnie z obowiązującą w Banku polityką w tym zakresie.

15. Dodatkowo przeprowadzane są analizy dotyczące:

- 1) DEK – zgodnie z Zasadami zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
- 2) EKZH – zgodnie z Zasadami zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Chodzieży.

16. Celami strategicznymi Banku w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji są:

- 1) przestrzeganie limitów koncentracji wynikających z przepisów zewnętrznych,
- 2) ustalanie i przestrzeganie limitów wewnętrznych z zakresu ryzyka koncentracji.

17. Zadania stanowiska ds. ryzyka kredytowego i koncentracji – SDR w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji:

- 1) identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz raportowanie w zakresie ryzyka koncentracji,
- 2) opracowywanie i aktualizowanie projektów regulacji wewnętrznych w zakresie ryzyka koncentracji,

- 3) przeprowadzanie analizy wpływu nowych produktów bankowych na poziom ryzyka,
 - 4) roczny przegląd Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji.
18. Dane sprawozdawcze do oceny ryzyka koncentracji przekazywane są do stanowiska ds. ryzyka kredytowego i koncentracji – SDR przez Wydział Rachunkowości, w terminie do 20 dnia pierwszego miesiąca po zakończeniu kwartału.
19. Kwartalna ocena ryzyka koncentracji, przeprowadzana przez stanowisko ds. ryzyka kredytowego i koncentracji – SDR, jest dokonywana do 15 dnia drugiego miesiąca po zakończonym kwartale.
20. Raporty z zakresu ryzyka koncentracji pozwalają Bankowi na:
- 1) ocenę profilu ryzyka koncentracji,
 - 2) monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
 - 3) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka koncentracji,
 - 4) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
 - 5) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Ryzyko walutowe

1. Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest maksymalne ograniczanie ekspozycji na ryzyko kursowe, poprzez prowadzenie polityki zamkniętych pozycji walutowych indywidualnych oraz pozycji całkowitej Banku.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem walutowym:

1. Rada Nadzorcza:
 - 1) zatwierdza cel strategiczny w zarządzaniu ryzykiem walutowym zawarty w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem,
 - 2) dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem walutowym w Banku a także ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem walutowym na podstawie syntetycznej oceny ogólnego poziomu ryzyka w Banku.
2. Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za zarządzanie oraz skuteczność systemu zarządzania ryzykiem walutowym,
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem walutowym,

- 3) odpowiada za utrzymanie ryzyka walutowego na poziomie nie przekraczającym ogólnego akceptowalnego poziomu ryzyka zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą.
3. Za nadzór nad monitorowaniem ryzyka walutowego w Banku odpowiada Prezes Zarządu.
4. Za koordynowanie procesu monitorowania ryzyka walutowego w Banku odpowiada Członek Zarządu ds. finansowych.
5. Zadania związane z pomiarem i monitorowaniem ryzyka walutowego w Banku wykonuje SDR (stanowisko ds. ryzyka walutowego).
6. Oceny ryzyka walutowego Banku, dokonuje stanowisko ds. oceny ryzyka i kontrolingu (ORiK) oraz Zarząd.
7. Zarząd może upoważnić Członków Zarządu lub wyznaczonych pracowników do wykonywania określonych czynności związanych z zarządzaniem ryzykiem walutowym Banku.
8. SDR (stanowisko ds. ryzyka walutowego) odpowiada za:
 - 1) monitorowanie pozycji walutowej Banku,
 - 2) monitorowanie stopnia wykorzystania limitów walutowych obowiązujących w Banku,
 - 3) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
 - 4) monitorowanie płynności walutowej,
 - 5) monitorowanie rzeczywistej pozycji płynności walutowej,
 - 6) raportowanie w zakresie oceny ryzyka walutowego (kwartalnie),
 - 7) opracowywanie i wdrażanie regulacji walutowych,
 - 8) analizę nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko walutowe,
 - 9) dokonywanie rocznego przeglądu Zasad zarządzania ryzykiem walutowym w terminie do 31 marca każdego roku.
9. Pracownicy Wydziału Rachunkowości odpowiadają za:
 - 1) kontrolowanie poziomu środków walutowych na rachunkach nostro,
 - 2) przygotowywanie propozycji lokowania nadwyżek środków walutowych,
 - 3) przygotowywanie propozycji kupna lub sprzedaży walut obcych i ich ewidencjonowanie,
 - 4) współpracę z instytucjami zewnętrznymi,
 - 5) sporządzanie prognozy pozycji walutowych Banku,
 - 6) wyliczanie bieżącej pozycji walutowej Banku,

- 7) obsługę transakcji walutowych,
- 8) utrzymywanie pozycji walutowej Banku na poziomie zgodnym z obowiązującymi limitami.
10. Wydział Kadr, Organizacji, Administracji i Zabezpieczeń odpowiada za codzienne monitorowanie stanu gotówki w jednostkach organizacyjnych.
11. Kwartalna ocena ryzyka walutowego, sporządzana jest w terminie do 20 dnia następnego miesiąca po zakończeniu kwartału, którego dotyczy analiza.
12. Kwartalna ocena ryzyka walutowego zawiera m.in. dane na temat:
 - wielkości pozycji walutowych,
 - stopnia realizacji i przestrzegania limitów,
 - kształtowania się kursów walut,
 - analizy stanów gotówki oraz rachunków walutowych,
 - wyników testów warunków skrajnych.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym:

1. Rada Nadzorcza – która:
 - 1) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej, zawarte w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem,
 - 2) dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku a także ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej na podstawie Syntetycznej oceny ogólnego poziomu ryzyka w Banku.
2. Zarząd - który:
 - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - 2) zatwierdza Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - 3) odpowiada za utrzymanie ryzyka stopy procentowej na poziomie nie przekraczającym ogólnego akceptowalnego poziomu ryzyka zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą,
 - 4) podejmuje decyzje w zakresie ustalania oprocentowania oferowanych produktów bankowych.

3. Prezes Zarządu – odpowiada za nadzór nad monitorowaniem ryzyka stopy procentowej w Banku.
4. Członek Zarządu ds. finansowych - odpowiada za koordynowanie procesu monitorowania ryzyka stopy procentowej w Banku.
5. Stanowisko ds. oceny ryzyka i kontrolingu (ORiK) – sporządza ocenę ogólnego poziomu ryzyka oraz syntetyczną ocenę poziomu ryzyka, a także wykonuje zadania określone w Strategii zarządzania ryzykiem.
6. SDR (stanowisko ds. ryzyka stopy procentowej) – odpowiada za:
 - 1) zbieranie danych z systemu księgowego oraz danych pomocniczych z pozostałej dokumentacji Banku, służących za podstawę przy analizie ryzyka stopy procentowej,
 - 2) okresowe weryfikowanie i aktualizowanie Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz przygotowywanie propozycji zmian tych Zasad dla Zarządu, w tym weryfikowanie i aktualizowanie metod pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz poziomu limitów,
 - 3) zgłaszanie potrzeb zmian w Zasadach zarządzania ryzyka stopy procentowej,
 - 4) zapewnienie zgodności Zasad zarządzania ryzyka stopy procentowej ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem,
 - 5) proponowanie wysokości przyjętych limitów,
 - 6) dokonywanie pomiaru i monitorowanie poziomu ryzyka, przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
 - 7) analizę wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka stopy procentowej,
 - 8) monitorowanie stopnia wykorzystania limitów,
 - 9) ocenę nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko stopy procentowej,
 - 10) raportowanie z zakresu ryzyka stopy procentowej zgodnie z zapisami Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
 - 11) składanie propozycji zmian poziomu stóp procentowych Banku lub rodzaju stóp referencyjnych.
7. Za ocenę oprocentowania produktów Banku na tle rynkowych stóp procentowych oraz opracowania propozycji ich zmian odpowiada Wydział Handlowy. Ocena przedstawiana jest Zarządowi Banku w terminie do 20 dnia drugiego miesiąca po zakończeniu każdego kwartału oraz na polecenie Członka Zarządu ds. handlowych.
8. Analiza ryzyka stopy procentowej sporządzana przez SDR (stanowisko ds. ryzyka stopy procentowej) obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) strukturę aktywów i pasywów według rodzajów zastosowanych stawek referencyjnych,
 - 2) wielkość niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stawek referencyjnych (w układzie rodzajowym) w poszczególnych przedziałach czasowych,
 - 3) informację o poziomie i stopniu wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej, w tym o wynikach testów warunków skrajnych i propozycjach podjęcia działań w oparciu o wyniki testów,
 - 4) analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych z zakresu ryzyka stopy procentowej,
 - 5) inne informacje ważne z punktu widzenia ryzyka stopy procentowej.
9. Analiza, o której mowa w ust. 1 sporządzana jest kwartalnie w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy analiza.
10. Członkom Zarządu, Radzie Nadzorczej oraz stanowisku ds. oceny ryzyka i kontrolingu (ORiK), przysługuje prawo do zgłaszania wniosków o przedstawienie bardziej szczegółowych analiz, ukazujących stan ryzyka stopy procentowej Banku, za pośrednictwem Prezesa Zarządu.

Ryzyko płynności (opisane również w części XIV)

Celami strategicznymi Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności są:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- 2) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności,
- 3) minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości,
- 4) optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem płynności:

1. Rada Nadzorcza:

- 1) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem,
- 2) dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku a także ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania

ryzykiem płynności na podstawie Syntetycznej oceny ogólnego poziomu ryzyka w Banku.

2. Zarząd:

- 1) odpowiada za zarządzanie oraz skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności,
 - 2) odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów,
 - 3) zatwierdza Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
 - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym ogólnego akceptowalnego poziomu ryzyka zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą.
3. Za nadzór nad monitorowaniem ryzyka płynności w Banku odpowiada Prezes Zarządu.
4. Za koordynowanie procesu monitorowania ryzyka płynności w Banku odpowiada Członek Zarządu ds. finansowych.
5. Zadania związane z pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje SDR (stanowisko ds. ryzyka płynności).
6. Oceny pozycji płynności płatniczej Banku dokonuje ORiK (stanowisko ds. oceny ryzyka i kontrolingu) oraz Zarząd.
7. Komórka administracyjna na bieżąco prowadzi monitoring stanu zapasu gotówki w kasach placówek Banku.
8. Codzienne czynności wykonywane przez wyznaczonych pracowników Wydziału Rachunkowości, dotyczą w szczególności:
- 1) sprawdzania stanu gotówki w kasach na początek dnia,
 - 2) sprawdzanie stanu rachunku bieżącego,
 - 3) sprawdzania większych planowanych wypłat z rachunku klientów, wypłat kredytów oraz wpłat w danym dniu i w dniu następnym,
 - 4) ustalania stanu gotówki pozostającej w dyspozycji Banku (kasy),
 - 5) ustalania sumy odprowadzeń i zasileń gotówkowych,
 - 6) sporządzania zbiorczych zestawień uznaniowych i obciążeniowych z dokumentów własnych i przyjętych dyspozycji klientów z dnia poprzedniego oraz z dnia bieżącego,
 - 7) wyliczania stanu rachunku bieżącego,
 - 8) opracowywania prognoz przepływów finansowych Banku,
 - 9) przygotowywania propozycji lokowania środków,
 - 10) sporządzania na każdy dzień roboczy i na ostatni dzień miesiąca, jeżeli nie jest to dzień roboczy, dziennych informacji o stanie kredytów i depozytów.

9. Zarząd może upoważnić Członków Zarządu lub wyznaczonych pracowników do wykonywania określonych czynności związanych z zarządzaniem płynnością Banku.
10. ORiK (stanowisko ds. oceny ryzyka i kontrolingu) sporządza ocenę ogólnego poziomu ryzyka oraz syntetyczną ocenę poziomu ryzyka, a także wykonuje zadania określone w Strategii zarządzania ryzykiem.
11. SDR (stanowisko ds. ryzyka płynności) odpowiada za:
 - 1) roczny przegląd Zasad zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
 - 2) pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka płynności obejmujące w szczególności:
 - a) lukę płynności i urealnioną lukę płynności,
 - b) nadzorcze miary płynności oraz wskaźniki LCR i NSFR,
 - c) ustanowione limity,
 - d) wybrane wskaźniki ekonomiczne,
 - 3) analizę nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
 - 4) raportowanie w zakresie poziomu ryzyka płynności, zgodnie z zasadami określonymi w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży” oraz w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”.
12. Analiza ryzyka płynności sporządzana przez SDR (stanowisko ds. ryzyka płynności) obejmuje w szczególności następujące elementy:
 - 1) informację o źródłach finansowania,
 - 2) zestawienie kalkulacji nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR,
 - 3) raport stabilności środków uznanych przez Bank za stabilne źródło finansowania,
 - 4) zestawienie terminów płatności aktywów i pasywów – zestawienie pierwotne i urealnione,
 - 5) informacje w zakresie dynamicznej luki płynności – (półrocznie),
 - 6) zestawienie wybranych wskaźników ekonomicznych oraz wskaźników wczesnego ostrzegania,
 - 7) informacje o poziomie koncentracji dużych zaangażowań pasywnych Banku,
 - 8) testy warunków skrajnych,
 - 9) scenariuszowe testy warunków skrajnych (kwartalnie),
 - 10) pogłębioną analizę płynności długoterminowej (w sytuacji określonej w § 36 Zasad zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Chodzieży),

- 11) poziom limitów:
 - a) luki niedopasowania,
 - b) zobowiązań pozabilansowych udzielonych,
 - c) długoterminowych aktywów (limit aktywów powyżej 1 roku i powyżej 10 lat),
 - d) udziału depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały,
 - 12) informacje o wykorzystaniu limitów zapasu gotówki,
 - 13) informacje o przepływach środków pieniężnych,
 - 14) informacje w zakresie wyznaczonego krańcowego kosztu finansowania (kwartalnie),
 - 15) informacje z zakresu testowania planów awaryjnych (rocznie),
 - 16) wykonanie planu pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania – (kwartalnie).
13. Analiza, o której mowa w pkt. 12 sporządzana jest w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy analiza.
14. Członkom Zarządu, Radzie Nadzorczej oraz ORiK (stanowisko ds. oceny ryzyka i kontrolingu), przysługuje prawo do zgłaszania wniosków o przedstawienie bardziej szczegółowych raportów, ukazujących stan płynności finansowej Banku, za pośrednictwem Prezesa Zarządu.

Ryzyko operacyjne

1. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne.
2. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku:
 - 1) Rada Nadzorcza poprzez okresową ocenę ryzyka operacyjnego w Banku, w oparciu o syntetyczną ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku, nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.
 - 2) Za zarządzanie i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku odpowiada Zarząd.
 - 3) Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku odpowiada Prezes Zarządu.

- 4) W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym Zarząd powołuje Stanowisko ds. ryzyka operacyjnego - SDR – (stanowisko ds. RO).
 - 5) Stanowisko ds. ryzyka operacyjnego - SDR – (stanowisko ds. RO) pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.
 - 6) Stanowisko ds. ryzyka operacyjnego - SDR – (stanowisko ds. RO) jest odpowiedzialne za ograniczanie ryzyka operacyjnego, w szczególności poprzez:
 - a) inicjowanie oraz koordynowanie działania w zakresie identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego,
 - b) nadzorowanie działań zmierzających do utrzymania ryzyka operacyjnego na akceptowalnym poziomie.
 - 7) Stanowisko ds. ryzyka operacyjnego - SDR – (stanowisko ds. RO) dokonuje weryfikacji wyników samooceny ryzyka operacyjnego, zwłaszcza oceny poziomu ryzyka, wykonywanej przez jednostki i komórki organizacyjne Banku.
 - 8) Stanowisko ds. ryzyka operacyjnego - SDR – (stanowisko ds. RO) odpowiada za:
 - a) monitorowanie ryzyka operacyjnego w Banku,
 - b) gromadzenie danych i raportów o procesach i zdarzeniach operacyjnych,
 - c) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
 - d) proponowanie limitów na ryzyko operacyjne,
 - e) monitorowanie przestrzegania limitów na ryzyko operacyjne w skali całego Banku,
 - f) określenie procedur postępowania w przypadku przekroczenia limitów na ryzyko operacyjne,
 - g) sporządzanie okresowych raportów na temat ryzyka operacyjnego w skali całego Banku,
 - h) roczny przegląd Zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w terminie do końca marca każdego roku.
 - 9) Stanowisko ds. ryzyka operacyjnego - SDR – (stanowisko ds. RO) przeprowadza, kwartalnie, okresową ocenę ryzyka operacyjnego, w terminie do 30 dnia miesiąca następującego po zakończeniu każdego kwartału.
3. Przedmiotem monitorowania ryzyka operacyjnego są:
- 1) aktywa narażone na ryzyko operacyjne,
 - 2) zdarzenia operacyjne i ich skutki w podziale na obszary działania Banku,

- 3) wielkości objęte limitami lub wartościami progowymi na ryzyko operacyjne,
 - 4) skuteczność podejmowanych działań w ramach redukcji lub transferu ryzyka operacyjnego,
 - 5) efekty działań podjętych w ramach zaleceń pokontrolnych,
 - 6) skuteczność funkcjonowania mechanizmów kontrolnych.
4. Ocena ryzyka operacyjnego, obejmuje elementy określone w pkt. 3 z uwzględnieniem:
- 1) zestawienia i oceny incydentów zaakceptowanych w programie Rejestr Incydentów Ryzyka Operacyjnego, w poszczególnych miesiącach ocenianego kwartału, z podziałem na poszczególne grupy wg klasyfikacji zagrożeń,
 - 2) analizy zarejestrowanych w systemie Rejestr Incydentów Ryzyka Operacyjnego strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
 - 3) mapy ryzyka dotyczącej poszczególnych miesięcy ocenianego kwartału i jej oceny,
 - 4) testu warunków skrajnych,
 - 5) informacji w zakresie wyniku testu warunków skrajnych w stosunku do ustalonego limitu,
 - 6) informacji z zakresu IT,
 - 7) oceny ryzyka operacyjnego wraz z wnioskami i propozycjami w zakresie podjęcia działań zmierzających do utrzymania ryzyka operacyjnego na akceptowalnym poziomie.
5. Jednostki i komórki organizacyjne Banku w zakresie wykonywanych zadań:
- 1) identyfikują i oceniają ryzyko operacyjne powstające we wszystkich produktach, procesach oraz systemach występujących w danej jednostce lub komórce organizacyjnej Banku,
 - 2) identyfikują, oceniają i rejestrują zdarzenia i straty operacyjne oraz ich skutki,
 - 3) monitorują ryzyko operacyjne,
 - 4) przestrzegają limitów w zakresie wykonywanych zadań,
 - 5) przestrzegają uregulowań zawartych w planach utrzymania ciągłości działania,
 - 6) podejmują działania zmierzające do minimalizowania ryzyka operacyjnego w ramach nadzorowanych produktów, procesów i systemów,

- 7) odpowiadają za przestrzeganie limitów i wartości progowych, zapewniających utrzymywanie ryzyka operacyjnego Banku na poziomie nie zagrażającym bezpieczeństwu jego funkcjonowania.

Ryzyko braku zgodności

1. Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest efektywne eliminowanie przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych oraz podejmowanie skutecznych działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności.
2. Rada Nadzorcza w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:
 - 1) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności (w tym regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności) i nadzoruje ich przestrzeganie,
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe (w tym roczne) raporty komórki ds. zgodności oraz informacje od Zarządu,
 - 4) informuje IPS-SGB o wynikach oceny, o której mowa w ppkt. 3).Działania Rady Nadzorczej w zakresie systemu kontroli wewnętrznej wspiera Komitet Audytu. Do zadań Komitetu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. Zadania realizowane przez Komitet polegają na:
 - ocenie przynajmniej raz w roku systemu kontroli wewnętrznej, w tym komórki ds. zgodności,
 - uzyskiwaniu co kwartał raportów od Zarządu Banku dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności.
3. Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym za ustanowienie stałej i skutecznie działającej komórki ds. zgodności, organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem,
 - 2) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie oraz zapewnienie przestrzegania Zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności,

- 3) odpowiada za składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności,
- 4) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu Zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.
4. W Banku rolę komórki ds. zgodności pełni Stanowisko ds. zgodności (SDZ). Osoba zajmująca to stanowisko jest jednocześnie kierującym komórką ds. zgodności.
5. Celem działania komórki ds. zgodności jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi, a także normami etycznego postępowania.
6. Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje:
 - 1) identyfikację ryzyka,
 - 2) ocenę ryzyka,
 - 3) kontrolę ryzyka,
 - 4) monitorowanie ryzyka,
 - 5) raportowanie.

Ryzyko kapitałowe

1. Cel strategiczny Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym, dotyczący minimalnego poziomu łącznego współczynnika kapitałowego oraz wewnętrznego współczynnika kapitałowego, określony został w Strategii rozwoju Banku Spółdzielczego w Chodzieży.
2. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym jest realizowane w oparciu o:
 - 1) Strategię zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
 - 2) Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
 - 3) Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Chodzieży.
3. Zebranie Przedstawicieli:
 - 1) podejmuje uchwały w przedmiocie podziału nadwyżki bilansowej lub sposobu pokrycia strat,
 - 2) podejmuje uchwały w sprawie tworzenia innych niż własne funduszy Banku,
 - 3) ustala najwyższą sumę zobowiązań, jaką Bank może zaciągnąć.

4. Rada Nadzorcza:

- 1) podejmuje uchwały w sprawie zatwierdzenia strategii działania Banku,
- 2) zatwierdza procedury wewnętrzne Banku dotyczące procesu zarządzania i planowania kapitałowego oraz wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego,
- 3) podejmuje decyzje w sprawach:
 - a) uchwalenia planów finansowych,
 - b) nadzoru i kontroli nad działalnością Banku,
 - c) badania okresowych sprawozdań finansowych,
 - d) analizowania przebiegu realizacji planów finansowych,
- 4) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania decyzji ze strategią zarządzania i planowania kapitałowego,
- 5) w ramach syntetycznej oceny ogólnego poziomu ryzyka w Banku, otrzymuje informacje w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego oraz dokonuje oceny adekwatności i skuteczności tego obszaru.

5. Zarząd:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego oraz wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego,
 - 2) wprowadza podział realizowanych w Banku zadań w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym,
 - 3) w ramach syntetycznej oceny ogólnego poziomu ryzyka przekazuje Radzie Nadzorczej Banku informacje w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego,
 - 4) podejmuje czynności mające na celu zapewnienie zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, w tym zapewnienie odpowiedniej wielkości funduszy własnych do skali działania Banku i ponoszonego ryzyka,
 - 5) podejmuje decyzje w sprawach:
 - a) realizowania zatwierdzonych planów finansowych,
 - b) gdy łączna wartość zobowiązania w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku lub rozporządzenie aktywami w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5 % funduszy własnych Banku –zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Chodzieży.
6. Prezes Zarządu – odpowiada za nadzór nad monitorowaniem realizacji zarządzania i planowania kapitałowego.

7. Członek Zarządu ds. finansowych – odpowiada za koordynowanie monitorowania realizacji zarządzania i planowania kapitałowego.
8. Wydział Rachunkowości:
 - 1) gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku,
 - 2) monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe,
 - 3) ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego,
 - 4) wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka, w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku,
 - 5) opracowuje sprawozdania z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, kapitału wewnętrznego, poziomów współczynników kapitałowych oraz poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego, dźwigni finansowej i wskaźnika MREL,
 - 6) opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego oraz wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego,
 - 7) monitoruje poziom adekwatności kapitałowej.
9. Stanowisko ds. oceny ryzyka i kontrolingu (ORiK) sporządza ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku i syntetyczną ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku oraz wykonuje zadania określone w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”.

W stosunku do poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne, opracowany został system raportowania i pomiaru ryzyka.

1. Stanowiska ds. ryzyka sporządzają analizy dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka.
2. Analizy poszczególnych rodzajów ryzyka otrzymuje Prezes Zarządu, za pośrednictwem stanowiska ds. oceny ryzyka i kontrolingu:
 - 1) w cyklach miesięcznych – z zakresu ryzyka płynności,
 - 2) w cyklach kwartalnych – z zakresu ryzyka kredytowego, koncentracji, walutowego, operacyjnego, stopy procentowej.
3. Stanowisko ds. zgodności w cyklach kwartalnych sporządza analizę z zakresu ryzyka braku zgodności, którą otrzymują:
 - 1) Zarząd,
 - 2) po przyjęciu przez Zarząd – Rada Nadzorcza Banku.

4. Na podstawie otrzymanych analiz dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka, stanowisko ds. oceny ryzyka i kontrolingu, sporządza:
 - w cyklach kwartalnych, ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku,
 - w cyklach półrocznych, syntetyczną ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku.
5. Ocena ogólnego poziomu ryzyka w Banku jest sporządzana w terminie do końca drugiego miesiąca po zakończonym kwartale.
6. Syntetyczna ocena ogólnego poziomu ryzyka w Banku jest sporządzana w terminie do końca drugiego miesiąca po zakończonym półroczu.
7. Ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku, otrzymują:
 - 1) Zarząd,
 - 2) po przyjęciu przez Zarząd – Członkowie Zarządu Banku.
8. Syntetyczną ocenę ogólnego poziomu ryzyka w Banku otrzymują: Zarząd oraz, po przyjęciu przez Zarząd, Rada Nadzorcza.
9. Ocenę adekwatności kapitałowej Banku, w cyklach kwartalnych, otrzymują:
 - 1) Zarząd,
 - 2) po przyjęciu przez Zarząd - Członkowie Zarządu oraz stanowisko ds. oceny ryzyka i kontrolingu.
10. Rada Nadzorcza otrzymuje informacje dotyczące ogólnego akceptowalnego poziomu ryzyka w Banku, adekwatności kapitałowej Banku oraz roczną informację przedstawiającą realizację długoterminowych celów kapitałowych Banku zawartych w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Chodzieży, w ramach syntetycznej oceny ogólnego poziomu ryzyka w Banku.

Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategię i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka.

Podstawową zasadą funkcjonującą w Banku przy podejmowaniu pozytywnej decyzji kredytowej jest posiadanie przez klienta zdolności do spłaty wnioskowanej ekspozycji kredytowej, przyjmowane zabezpieczenia traktowane są jako źródło spłaty kredytu, w przypadku gdy klient utracił zdolność do samodzielnej obsługi zadłużenia, tym samym jakość i skuteczność zabezpieczenia spłaty ekspozycji kredytowej nie zastępuje konieczności posiadania przez klienta zdolności kredytowej, za wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy Prawo bankowe.

W celu ograniczania ryzyka prawnego i operacyjnego Bank określił rodzaje przyjmowanych zabezpieczeń (rzeczywistych i nierzeczywistych) oraz szczegółowe zasady

ustanawiania prawnych form zabezpieczeń spłaty ekspozycji kredytowych w Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku.

W przypadkach, o których mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo bankowe, za szczególną formę zabezpieczenia Bank uważa takie przypadki, w których zapewnił sobie:

- 1) wykonywanie dodatkowych czynności prawnych, zmierzających do wzmocnienia zabezpieczenia, które będą skutkowały dodatkową możliwością dochodzenia roszczeń,
- 2) wpływ na podejmowane u kredytobiorcy decyzje strategiczne.

Wartość oraz adekwatność przyjętych zabezpieczeń spłaty ekspozycji kredytowych jest przez Bank oceniana na poziomie uzależnionym od ich stopnia płynności, długoterminowej stabilności wartości, ewentualnego czasu zbycia zabezpieczenia.

Podstawowe zasady wyceny i monitoringu przyjętych zabezpieczeń zostały określone w instrukcji prowadzenia monitoringu ekspozycji kredytowych udzielonych na działalność gospodarczą oraz w regulacjach produktowych.

W procesie ustanawiania prawnych form zabezpieczeń spłaty ekspozycji kredytowych, głównie w celu ograniczania ryzyka prawnego, jak również ryzyka braku zgodności, Bank dokłada szczególnej staranności w konstruowaniu umów z klientem. W szczególności w umowach z klientem powinny znaleźć się zapisy, dotyczące:

- 1) zobowiązania klienta do ubezpieczenia rzeczy objętej zabezpieczeniem i scedowania prawa z tego zabezpieczenia na rzecz Banku, jeżeli szczegółowe procedury przy poszczególnych produktach kredytowych i zabezpieczeniach tego wymagają,
- 2) konieczność uzupełnienia przez klienta dokumentacji związanej z zabezpieczeniem zwłaszcza w przypadkach, w których istnieje niebezpieczeństwo zaspokajania się Banku z przedmiotu zabezpieczenia.

Generalną zasadą jest, że Bank ustanawia zabezpieczenie na nieruchomości lub rzeczy ruchomej, która jest własnością kredytobiorcy, w wyjątkowych przypadkach Bank może ustanowić zabezpieczenie na nieruchomości lub rzeczy niebędącej własnością kredytobiorcy. Jeżeli zabezpieczenie nie stanowi własności kredytobiorcy Bank ogranicza ryzyko związane z takimi sytuacjami poprzez m.in. ocenę ryzyka prawnego związanego z omawianym rodzajem zabezpieczenia. Oprócz podstawowej funkcji, jaką spełniają przyjęte w Banku zabezpieczenia, pozwalają one również bezpośrednio redukować skalę zrealizowanego ryzyka kredytowego, Bank może wykorzystywać przyjęte zabezpieczenia do pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych zgodnie z zapisami rozporządzenia

Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Poniżej przedstawiono maksymalny poziom koncentracji z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia, rozumiany jako procentowy stosunek sumy ekspozycji zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia, do funduszy własnych Banku.

Lp.	Zabezpieczenie	Limit zaangażowania w zabezpieczenie % funduszy własnych
1	kaucja (wpłata określonej kwoty w złotych lub walucie wymiennej na rachunek Banku spełniająca warunki określone w art. 102 ustawy Prawo bankowe)	200 %
2	gwarancja	200 %
3	hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	300 %
3a	hipoteka pozostała	300 %
4	zastaw rejestrowy	200 %
5	blokada lokaty	150 %
6	poręczenie (według prawa cywilnego i wekslowego)	200 %
7	cesja wierzytelności	200 %
8	przewłaszczenie	200 %
9	ubezpieczenie kredytu	200 %
10	weksel własny	400 %
11	pozostałe zabezpieczenia	50 %

Bank określa, dla każdego rodzaju zabezpieczenia, kwotę kredytu jaką zabezpiecza tym rodzajem zabezpieczenia.

Kwota ta obliczana jest jako iloczyn procentowego udziału wartości jednostkowego zabezpieczenia w całkowitej wartości zabezpieczeń ekspozycji i aktualnej wartości tej ekspozycji.

Bank wyznacza stopień koncentracji zabezpieczeń poprzez wyliczenie, odrębnie dla każdego rodzaju zabezpieczenia, różnicy pomiędzy kwotą zabezpieczeń ekspozycji kredytowych a wartością graniczną (limitem).

Jeżeli dla co najmniej jednej formy zabezpieczenia (z wyłączeniem kaucji) wystąpi przekroczenie wartości granicznej (limitu), Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na pokrycie tego ryzyka według poniższej procedury, pod warunkiem, że tak wyliczona wartość przekracza 2% funduszy własnych:

- 1) kwota przekroczenia wartości granicznej przemnażana jest przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka dla zaangażowań występujących w Banku,

- 2) zsumowane wyniki otrzymane dla każdej formy zabezpieczenia przemnożone są przez wagę 8% i stanowią kapitał wewnętrzny z tytułu koncentracji przyjętych form zabezpieczenia.

Monitorowanie skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka stanowi element systemu informacji zarządczej w Banku.

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Chodzieży o zakresie ujawnień

Zarząd Banku Spółdzielczego w Chodzieży w składzie:

1. Dariusz Bugajski – Prezes Zarządu,
2. Dorota Wylegała – Członek Zarządu ds. finansowych,
3. Dominik Micek – Członek Zarządu ds. handlowych

oświadczają, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii zarządzania ryzykiem Banku.

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Chodzieży na temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności (wskaźniki i dane liczbowe)

Wyszczególnienie	Wysokość limitu	Wartość wskaźnika na 31.12.2018 r.
1. Ryzyko kredytowe, koncentracji		
Wartość portfela handlowego	0	0
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym ogółem wg wartości bilansowej brutto	nie wyższy niż wartość wskaźnika w Zrzeszeniu SGB (na dzień 31.12.2018 rok – 5,06%)	4,84%
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym sektora niefinansowego wg wartości bilansowej brutto	nie wyższy niż wartość wskaźnika w Zrzeszeniu SGB (na dzień 31.12.2018 rok – 5,63%)	5,60%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym ogółem wg wartości nominalnej	maksymalnie 70 % portfela kredytowego	63,21%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie wg wartości nominalnej	nie wyższy niż cel, w zakresie jakości portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na dany rok, określony corocznie odrębną Uchwałą Zarządu Banku, powiększony o 2 p.p. (limit obowiązujący w 2018 r. – 5,50%)	3,43%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych* w portfelu kredytowym sektora niefinansowego wg wartości nominalnej	maksymalnie 40 % portfela kredytowego podmiotów niefinansowych	29,71%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych* w portfelu detalicznych ekspozycji kredytowych wg wartości nominalnej	nie wyższy niż cel, w zakresie utrzymania jakości portfela detalicznych ekspozycji kredytowych na dany rok, określony corocznie odrębną Uchwałą Zarządu Banku, powiększony o 2 p.p. (limit obowiązujący w 2018 r. – 3,70%)	2,10%

2. Ryzyko walutowe		
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych Banku	maksymalnie 2 % funduszy własnych Banku	0,12 % funduszy własnych Banku
3. Ryzyko operacyjne		
Udział strat operacyjnych na przestrzeni 12 miesięcy poprzedzających datę analizy (obliczonych zgodnie z zapisami „Zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”) w zysku brutto za poprzedni rok obrotowy	maksymalnie 5 % zysku brutto za poprzedni rok obrotowy	0,0044 % zysku brutto za poprzedni rok obrotowy
4. Ryzyko stopy procentowej		
Maksymalny poziom luki niedopasowania w przedziałach przeszacowania powyżej 12 miesięcy	maksymalnie 20 % funduszy własnych Banku	10,30 % funduszy własnych Banku
5. Ryzyko płynności		
Ilość przypadków przekroczenia miar płynności, wskaźnika LCR	0	0
6. Ryzyko kapitałowe		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	nie niższy niż 9,375 %	16,51 %
Współczynnik kapitału Tier I	nie niższy niż 10,875 %	16,51 %
Łączny współczynnik kapitałowy oraz wewnętrzny współczynnik kapitałowy	nie niższy niż 12,875 %	17,61 %
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych Banku	maksymalnie 62 % funduszy własnych Banku	45 % funduszy własnych Banku
7. Ryzyko braku zgodności		
Suma materialnych strat finansowych na przestrzeni 8 kwartałów poprzedzających datę analizy	maksymalnie 0,5 % funduszy własnych Banku	nie zanotowano materialnych strat finansowych

*Detaliczna ekspozycja kredytowa (DEK) – detaliczna ekspozycja kredytowa podlegająca Rekomendacji T oraz ekspozycje kredytowe wobec osób fizycznych: zabezpieczone hipotecznie, zabezpieczone kaucją złożoną przez klienta w Banku, powstałe w wyniku udzielenia kredytu na zakup papierów wartościowych oraz ekspozycje, w przypadku których źródłem spłaty są przychody z tytułu zbycia papierów wartościowych.

W zakresie art. 435 ust. 2 Bank informuje, że:

1. Członkowie Zarządu Banku nie zajmują stanowisk dyrektorskich poza Bankiem.
2. Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając według Statutu Banku Spółdzielczego w Chodzieży i Regulaminu działania Rady wprowadzonego Uchwałą Zebrania Przedstawicieli.
3. Przed wystąpieniem z wnioskiem o udzielenie absolutorium dla Członków Zarządu, Rada Nadzorcza dokona oceny ich odpowiedniości. Rada Nadzorcza będzie dokonywała oceny, w szczególności tego, czy Członkowie Zarządu:
 - 1) mają nieposzlakowaną opinię,
 - 2) posiadają wystarczający poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, aby wykonywać swoje obowiązki,
 - 3) działają w sposób uczciwy i etyczny, zachowując niezależność osądu, aby móc oceniać decyzje Zarządu i w razie konieczności skutecznie przeciwstawić się takim decyzjom oraz skutecznie nadzorować i monitorować proces podejmowania decyzji,

4) poświęcają wystarczającą ilość czasu na wykonywanie swoich obowiązków.

W przypadku konieczności powołania nowego Członka Zarządu lub dokonania istotnych zmian w organizacji Zarządu, Rada Nadzorcza dokona oceny przed dokonaniem tych zmian.

4. Rada Nadzorcza, celem promowania zróżnicowania, będzie w miarę możliwości, przy zachowaniu zasady proporcjonalności, w stosunku do rozmiarów prowadzonej działalności oraz formy organizacyjnej i jej struktury, starała się zapewnić zróżnicowanie, w procesie powoływania Członków Zarządu. Zróżnicowanie nie będzie kryterium nadrzędnym, w stosunku do kryteriów kwalifikacji i kompetencji, przy powoływaniu na stanowiska Członków Zarządu.
5. Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy komitetu ds. ryzyka.
6. Przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do organu zarządzającego, jest sformalizowany i zgodny z regulacją wewnętrzną, definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących m.in. ryzyka.
7. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka, uznawane przez Bank za istotne.
8. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienność ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

W zakresie stosowania art. 436 Rozporządzenia CRR Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

III. Fundusze własne – art. 437 Rozporządzenia CRR

Ujawnienie zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

1. Fundusze własne Banku obejmują:
 - 1) kapitał Tier I,
 - 2) kapitał Tier II.
2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:
 - 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:

- a) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem przepisów, o których mowa w § 8 Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Chodzieży,
 - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
 - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy,
 - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
 - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
 - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
 - e) kapitał rezerwowy,
 - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
- a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
 - b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
 - d) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,
- 3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR,
- 4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
- a) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału

podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,

- b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
- c) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.

3. Kapitał Tier II Banku obejmuje:

- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR,
- 2) pożyczki podporządkowane,
- 3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem,
- 4) pomniejszenia kapitału Tier II:
 - a) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Na fundusze własne Banku składały się następujące pozycje przedstawione w poniższej tabeli.

Lp.	Pozycja	Wartość	Opis pozycji
Fundusze podstawowe		27 089	
1.	Udziałowy	803	Tworzony z wpłat udziałów członkowskich
2.	Zapasowy	21 571	Tworzony z wpłat wpisowego i z części nadwyżki finansowej
3.	Ogólnego ryzyka	4 715	Tworzony z części nadwyżki bilansowej na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej
Pomniejszenia funduszy podstawowych		-4	
1.	Wartości niematerialne i prawne	-4	Posiadane przez Bank wartości niematerialne i prawne w kwocie netto, pomniejszają fundusze własne Banku
Fundusze podstawowe		27 085	
Korekty z tytułu ryzyka kredytowego		1 816	Według metody standardowej – do wysokości maksymalnie 1,25% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.

Fundusze uzupełniające		182	
1.	Fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego	182	Fundusz utworzony w wyniku ustawowego przeszacowania wartości środków trwałych
Pomniejszenia funduszy uzupełniających		-182	
1.	Korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1	-182	
Fundusze własne		28 901	

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) Nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, poniżej zaprezentowano strukturę funduszy własnych w oparciu o wzór stanowiący załącznik nr VI do Rozporządzenia nr 1423/2013. W celu przejrzystości danych zawartych w poniższej tabeli zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych, jednocześnie zachowując numerację zgodną z załącznikiem VI.

		(A) Kwota w dniu ujawnienia	(B) Odniesienie do artykułu rozporządzenia (UE) nr 575/2013	(C) Kwoty ujęte przed przyjęciem rozporządzenia (UE) nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013
L.p.*	Kapitał podstawowy Tier I: Instrumenty i kapitały rezerwowe			
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	803	art. 26 ust. 1, art. 27, 28 i 29, wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	2 383
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	21 753	art. 26 ust. 1	21 753
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	4 715	art. 26 ust. 1 lit. f)	4 715
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	27 271		28 851
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne				
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-4	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37, art. 472 ust. 4	-4
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	-182		-182

	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 1		art. 467	
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 2		art. 467	
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 1	-182	art. 468	-182
	w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 2		art. 468	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-186		-186
29	Kapitał podstawowy Tier I	27 085		28 665
Kapitał dodatkowy Tier I: Instrumenty				
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0		
Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne				
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0		
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0		
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	27 085		28 665
Kapitał Tier II: Instrumenty i rezerwy				
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	1 816	art. 62 lit. c) i d)	0
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	1 816		0
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne				
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0		
58	Kapitał Tier II	1 816		0
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	28 901		28 665
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	145 238		
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	145 238		
Współczynniki i bufory kapitałowe				
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,51%	art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465	
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,51%	art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465	
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,61%	art. 92 ust. 2 lit. c)	
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	7 999	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130	

65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	3 076		
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0		
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	4 923		

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

IV. Wymogi kapitałowe – art. 438 Rozporządzenia CRR

Szczegółowy sposób wyliczania całkowitego wymogu kapitałowego oraz określenie stosowanych metod wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu Filaru I w zakresie ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego, opisany został w obowiązujących w Banku Zasadach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Chodzieży.

Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego.

Opis stosowanych metod szacowania kapitału wewnętrznego został opisany w obowiązujących w Banku Zasadach szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Chodzieży.

1. Poniższe zestawienie przedstawia poziom kapitału wewnętrznego według stanu na dzień 31.12.2018 roku. Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Chodzieży oraz Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Chodzieży.

Rodzaj ryzyka	Kapitał wewnętrzny (w tys. zł)	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I (w tys. zł)	Alokacja dodatkowego kapitału według wymagań dla Filaru II (w tys. zł)	Alokacja kapitału jako % funduszy własnych	Limit alokacji kapitału jako % funduszy własnych
Ryzyka Filaru I, z tego:	13 127	13 127	0	45%	58%
ryzyko kredytowe	11 619	11 619	0	40%	51,0%
ryzyko rynkowe	0	0	0	0%	0%
ryzyko operacyjne	1 508	1 508	0	5%	7%
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0	0%	4%
koncentracji dużych ekspozycji	0	X	0	0%	
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0	0%	
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0	0%	

koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0	0%	
koncentracji geograficznej	0	X	0	0%	
Ryzyko stopy procentowej	0	X	0	0%	
Ryzyko płynności	0	X	0	0%	
Ryzyko kapitałowe	0	X	0	0%	
Ryzyko braku zgodności	0	X	0	0%	
Suma kapitału wewnętrznego dla rodzajów ryzyka, których pomiar wykazuje konieczność alokowania kapitału wewnętrznego w wysokości 0,1 - 2% funduszy własnych - zgodnie z zapisami Zasad	0	X	0	0%	
Łączna wartość kapitału wewnętrznego	13 127	X	0	0	X
Kapitał regulacyjny	13 127	13 127	X	0	X
Kapitał wewnętrzny	13 127	X	X	45%	62%
<i>Łączny współczynnik kapitałowy [%]</i>	17,61%	X	X	0	0
<i>Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]</i>	17,61%	X	X	0	0

2. Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe jest równa sumie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem. Przez ekspozycję należy rozumieć aktywo lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe, ekspozycje są rozumiane łącznie ze związanymi z nimi innymi ekspozycjami, jeśli ekspozycje te ujęte są w rachunku wyników. Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych oraz wartości ekspozycji z tytułu pozycji pozabilansowych pomnożonych przez przypisane procentowe wagi ryzyka, zgodnie z metodą standardową.

Poniższa tabela przedstawia kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II, rozdział 2 – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kapitał regulacyjny
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	382
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	90
4.	ekspozycje wobec instytucji	0
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 214
6.	ekspozycje detaliczne	422
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	8 486
8.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	294
9.	ekspozycje kapitałowe	202
10.	inne pozycje	529
	RAZEM	11 619

W 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

V. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia CRR

1. Należności przeterminowane rozumiane są jako należności z niespłaconą w określonych w umowie terminach kwotą odsetek lub kwotą rat kapitałowych.
2. Dla potrzeb wyliczania ekspozycji na ryzyko kredytowe, za ekspozycję uznaje się ekspozycję, której dotyczy niewykonanie zobowiązania, jeżeli występuje przynajmniej jedna z poniższych sytuacji:
 - 1) istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika w okresie jednego roku ze zobowiązań wobec Banku,
 - 2) okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza:
 - a) w przypadku ekspozycji detalicznych 500 złotych,
 - b) w przypadku pozostałych kategorii ekspozycji 3 000 złotych.

Należności „zagrożone” to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy „zagrożone” w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, o których mowa w przepisach w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Definicje te stosowane są dla celów rachunkowości.

3. Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi tworzone są w oparciu o Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, ogłoszone w Dz. U. 2008 Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami.
4. Aktywa i pasywa bilansowe oraz pozycje pozabilansowe wycenia się zgodnie z przepisami określonymi w ustawie o rachunkowości – w szczególności wycena powinna uwzględniać pomniejszenie aktywów o utworzone rezerwy celowe i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, z zastrzeżeniem pkt. 5, uzyskane dyskonta i premie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
5. Wartość ekspozycji kredytowej Bank oblicza, nie uwzględniając w pomniejszeniach, rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek utworzonych w bieżącym roku obrotowym; przepisu tego nie stosuje się do rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek utworzonych

w bieżącym roku obrotowym, które zostały uwzględnione w wyniku finansowym, który w ciągu bieżącego roku obrotowego Bank zaliczył do funduszy własnych.

6. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2018 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2017 roku do 31.12.2018 roku w podziale na kategorie ekspozycji przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2018 r.	Średnia kwota w okresie od 31.12.2017 r. do 31.12.2018 r.
1.	ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	24 997	24 642
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	23 874	24 414
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 157	490
4.	ekspozycje wobec instytucji	59 653	51 871
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	18 631	19 186
6.	ekspozycje detaliczne	7 026	7 352
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	125 347	121 072
8.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 872	3 515
9.	ekspozycje kapitałowe	2 523	2 523
10.	inne pozycje	11 116	10 564
RAZEM		277 196	265 629

7. Ze względu na ograniczenia prawne, Bank działa na terenie powiatów województwa wielkopolskiego oraz powiatu nakielskiego w województwie kujawsko-pomorskim i powiatu waleckiego w województwie zachodniopomorskim.

Jako istotny region geograficzny Bank uznaje teren województwa wielkopolskiego.

8. Bank uznaje za istotne klasy ekspozycji:

- 1) ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych,
- 2) ekspozycje wobec instytucji,
- 3) ekspozycje wobec przedsiębiorstw,
- 4) ekspozycje detaliczne,
- 5) ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach.

9. Strukturę geograficzną ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji według stanu na 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Województwo wielkopolskie	
Istotne klasy ekspozycji	Ekspozycje kredytowe
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	23 874
ekspozycje wobec instytucji	59 653

ekspozycje wobec przedsiębiorstw	18 631
ekspozycje detaliczne	6 992
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	124 549
Powiat nakielski	
Istotne klasy ekspozycji	Ekspozycje kredytowe
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-
ekspozycje wobec instytucji	-
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	-
ekspozycje detaliczne	34
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	-
Powiat walecki	
Istotne klasy ekspozycji	Ekspozycje kredytowe
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-
ekspozycje wobec instytucji	-
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	-
ekspozycje detaliczne	-
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	798

10. Zestawienie prezentujące strukturę branżową ekspozycji w rozbiciu na klasy ekspozycji według stanu na 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Nazwa branży	Istotne klasy ekspozycji	Ekspozycje kredytowe
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-
	ekspozycje wobec instytucji	-
	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 143
	ekspozycje detaliczne	-
	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	57 581
Pozostałe branże oraz usługi i działalność gdzie indziej niesklasyfikowana	ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-
	ekspozycje wobec instytucji	-
	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	9 070
	ekspozycje detaliczne	-
	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	27 811

11. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach.

Z uwagi na brak możliwości przedstawienia danych z podziałem na kategorie ekspozycji, poniższe dane przedstawiono według typu kontrahenta, prezentując sumę aktywów w wartości nominalnej. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności zaprezentowano zgodnie ze sprawozdawczością Finrep.

	Sektor finansowy	Sektor niefinansowy	Sektor instytucji rządowych i samorządowych
bez terminu	36 509	2	-
do 1 m-ca	59 627	7 612	101
1-3 m-cy	-	5 412	1 119
3-6 m-cy	2 666	7 421	716

6-12 m-cy	100	18 222	1 546
1-2 lat	-	23 260	3 659
2-5 lat	250	34 316	8 728
5-10 lat	1 605	33 264	7 249
10-20 lat	-	18 099	450
powyżej 20 lat	-	4 063	-
RAZEM	100 757	151 671	23 568

12. Kwoty ekspozycji zagrożonych w rozbiciu na istotne branże

Nazwa branży	Kapitał	Korekty wartości	Rezerwa celowa*	Odpis aktualizujący należności związane z ekspozycjami kredytowymi
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	2 416	5	717	313
Pozostałe branże oraz usługi i działalność gdzie indziej niesklasyfikowana	3 805	2	3 692	837

* zaprezentowano stany księgowe

13. Kwoty ekspozycji zagrożonych – przedstawione oddzielnie, obejmujące kwoty korekt wartości rezerw w podziale na ważne obszary geograficzne według stanu na 31.12.2018 r. przedstawiono poniżej.

Województwo wielkopolskie				
	Wartość ekspozycji	Wartość korekt wartości	Wartość rezerw celowych*	Wartość odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi
Ekspozycje poniżej standardu	517	5	102	-
Ekspozycje wątpliwe	76	1	38	-
Ekspozycje stracone	4 599	10	3 079	874
Razem	5 192	16	3 219	874
Powiat nakielski				
	Wartość ekspozycji	Wartość korekt wartości	Wartość rezerw celowych*	Wartość odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi
Ekspozycje poniżej standardu	-	-	-	-
Ekspozycje wątpliwe	-	-	-	-
Ekspozycje stracone	-	-	-	-
Razem	-	-	-	-
Powiat walecki				
	Wartość ekspozycji	Wartość korekt wartości	Wartość rezerw celowych*	Wartość odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi

Ekspozycje poniżej standardu	-	-	-	-
Ekspozycje wątpliwe	-	-	-	-
Ekspozycje stracone	2 030	-	2 030	388
Razem	2 030	-	2 030	388

* zaprezentowano stany księgowe

14. W poniższych tabelach przedstawiono księgowe uzgodnienie zmian stanów korekt wartości rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych:

1) stan i zmiany rezerw celowych/odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi

Kategoria należności	Stan na 01.01.2018 r.	Zwiększenie rezerw/odpisów	Wykorzystanie rezerw/odpisów – przeniesienie do innej sytuacji	Rozwiązanie rezerw/odpisów	Stan na 31.12.2018 r.
Należności normalne	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	-	-	-	-	-
Należności pod obserwacją	-	-	-	-	-
- sektor finansowy	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	-	-	-	-	-
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Należności poniżej standardu	112	144	50	104	102
- sektor finansowy	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	112	144	50	104	102
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Należności wątpliwe	104	14	59	21	38
- sektor finansowy	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	104	14	59	21	38
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Należności stracone	5 757	1 190	-96	439	6 604
- sektor finansowy	-	233	-	-	233
- sektor niefinansowy	5 757	957	-96	439	6 371
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-

2) stan i zmiany korekt wartości

Kategoria należności	Stan na 01.01.2018 r.	Zwiększenie prowizji	Zmniejszenie prowizji	Stan na 31.12.2018 r.
Należności normalne	1 561	952	735	1 778
Należności pod obserwacją	13	23	24	12
Należności poniżej standardu	17	6	18	5

Należności wątpliwe	4	0	3	1
Należności stracone	10	21	21	10
Razem	1 605	1 002	801	1 806

15. Kwoty umorzeń należności spisanych w ciężar odpisów w 2018 roku.

Stan na 01.01.2018 r.	Należności odpisane	Należności umorzone	Należności splacone	Stan na 31.12.2018 r.
1 498	38	-2	-32	1 502

VI. Informacje dotyczące aktywów wolnych od obciążeń – art. 443 Rozporządzenia

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

W poniższych tabelach przedstawiona została wartość bilansowa aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, jakość aktywów i całkowita wolna od obciążeń kwota wartości bilansowej.

Formularz A - Aktywa

		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji zgłaszającej	414		268 542	
030	Instrumenty kapitałowe			1 668	
040	Dłużne papiery wartościowe			25 852	
120	Inne aktywa	414		241 022	

Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane

		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia
		010	040
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą		
150	Instrumenty kapitałowe		
160	Dłużne papiery wartościowe		
230	Inne zabezpieczenia otrzymane		
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS		

Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania

		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	-	-

D – Informacje o istotności obciążeń

--

VII. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia CRR

Bank nie korzysta z ocen wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, z wyjątkiem ocen rządu polskiego niezbędnych dla potrzeb ustalenia wag ryzyka dla ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego oraz ekspozycji wobec instytucji, stosownie do Załącznika Nr 1 do Zasad wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Chodzieży. Bank stosując podejście ostrożnościowe w tym zakresie, dla wyżej wymienionych ekspozycji stosuje wagę ryzyka kredytowego 100%, z uwzględnieniem zapisów ust. 7 Załącznika Nr 1 do powyższych Zasad.

VIII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia CRR

Lp.	Rodzaj wymogu	Kapitał regulacyjny
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

W zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe.

IX. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia CRR

1. Ryzyko operacyjne jest to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne.
2. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia CRR). W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej Bank bada, czy alokowany kapitał jest wystarczający na pokrycie ponoszonego ryzyka. Kapitał regulacyjny z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2018 roku wyniósł 1 508 tys. zł, w pełni pokrywa całe ryzyko i nie wskazuje na konieczność alokacji dodatkowego kapitału wewnętrznego.
3. Suma strat z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2018 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj zdarzeń	Kategoria zdarzeń w ramach rodzaju	Strata poniesiona w 2018 roku (w tysiącach złotych)
1.	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzenie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	0,11

4. W celu uniknięcia strat w przyszłości zostały podjęte następujące działania:
 - 1) kontynuowano i doskonalono dotychczasowe działania, mające na celu ograniczanie ryzyka operacyjnego, w szczególności w zakresie bieżących i okresowych kontroli, konserwacji i przeglądów sprzętu oraz systemów i instalacji,
 - 2) przeprowadzono analizy incydentów bezpieczeństwa,
 - 3) przeprowadzono testy warunków skrajnych,
 - 4) podejmowano działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn powstawania zidentyfikowanych incydentów,

- 5) przeprowadzono konserwację systemu sygnalizacji alarmowej,
 - 6) wykonano przeglądy, konserwacje i wymieniono sprzęt przeciwpożarowy,
 - 7) wykonano przegląd i sprawdzono działanie wszystkich posiadanych przez Bank agregatów prądotwórczych,
 - 8) wykonano konserwację i przegląd wszystkich instalacji i urządzeń gazowych,
 - 9) dokonano okresowej kontroli obiektów budowlanych budynków Banku.
5. Najpoważniejsze zdarzenie operacyjne zostało ujawnione w Filii Chodzież w dniu 07.08.2018 r. wskutek wyładowania atmosferycznego lub silnego przepięcia w sieci elektroenergetycznej zasilającej pomieszczenie bankowe, został uszkodzony rejestrator systemu telewizji użytkowej. Został zakupiony nowy rejestrator za kwotę 4 227,51 zł. Szkoda została oszacowana i zgłoszona do firmy ubezpieczeniowej, która zwróciła w całości poniesioną stratę w dniu 07.09.2018 r.

X. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia CRR

1. Bank stosuje zasady (politykę) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 1994 Nr 121 poz. 591 z późn. zm.) oraz z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku (Dz. U. z 2010 Nr 191 poz. 1279 z późn. zm.), w tym zasad ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych.

W aktywach Banku znajdują się następujące papiery kapitałowe:

Lp.	Nazwa	Wartość nominalna	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.
1.	Udział w Concordia Polska TUW Poznań	2	2
2.	Akcje Banku Polskiej Spółdzielczości	1	1
3.	Akcje Banku Zrzeszającego	1 664	1 664
4.	Udział w Spółdzielni Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB	1	1

Wyżej wymienione papiery kapitałowe nie zostały zakupione w celu osiągnięcia zysków kapitałowych, celem zakupu było dokapitalizowanie podmiotu i wzmocnienie współpracy. Posiadane akcje nie były przedmiotem obrotu giełdowego.

W 2018 roku Bank nie dokonał sprzedaży posiadanych akcji. Bank utrzymał zaangażowanie kapitałowe w innych podmiotach.

Udziały i akcje dotyczą stanu udziałów i akcji, posiadanych i nabytych przez Bank w innych jednostkach oraz odpisów z tytułu utraty ich wartości.

Udziały i akcje w innych jednostkach – pozostałe (udziały mniejszościowe) zaliczane do aktywów trwałych Bank wycenia według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej.

Trwała utrata wartości zachodzi wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez Bank składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego, doprowadzającego wartość składnika aktywów wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto.

XI. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia CRR

1. Podstawowe założenia (w tym założenia dotyczące przyszłych wcześniejszych spłat kredytów oraz zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiaru ryzyka stopy procentowej:

Cele strategiczne dotyczące ryzyka stopy procentowej

1. Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku.
2. Bank przyjmuje, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest w najistotniejszym stopniu z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach oraz nierównomierną skalą zmian wysokości poszczególnych stóp referencyjnych.

3. Bank nie posiada portfela handlowego, wyznacza poziom ryzyka stopy procentowej tylko dla produktów zaliczanych do portfela niehandlowego.
4. Bank nie stosuje oprocentowania dla udzielonych a niewykorzystanych pozycji pozabilansowych oraz nie posiada oprocentowanych przyznanych linii kredytowych, tym samym (za wyjątkiem badania wpływu ryzyka płynności na poziom ryzyka stopy procentowej) pozycje te są wyłączone z przeprowadzanych pomiarów poziomu ryzyka stopy procentowej.

Założenia dotyczące pomiaru ryzyka stopy procentowej

1. Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje wrażliwe na zmianę stopy procentowej.
2. W ramach posiadanych przez Bank pozycji zastosowana jest następująca klasyfikacja:
 - 1) aktywa (w podziale na poszczególne stawki referencyjne):
 - a) rachunki bieżące i pomocnicze złotowe oraz walutowe w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach,
 - b) lokaty terminowe złotowe oraz walutowe w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach,
 - c) dłużne papiery wartościowe,
 - d) kredyty,
 - e) pozostałe należności oprocentowane,
 - 2) pasywa (w podziale na poszczególne stawki referencyjne):
 - a) zobowiązania złotowe oraz walutowe wobec Banku Zrzeszającego (kredyty i lokaty),
 - b) depozyty,
 - c) pozyskane linie kredytowe,
 - d) pozostałe zobowiązania oprocentowane.
3. Pozycje zaliczone do portfela kredytowego i niezaliczone do należności nieobsługiwanych wykazywane są w wartości nominalnej, tzn. w kwocie stanowiącej podstawę naliczania odsetek.
4. Pozycje zaliczone do portfela kredytowego i zaliczone do należności nieobsługiwanych wykazywane są w wartości nominalnej pomniejszonej o utworzone rezerwy celowe i odpisy z tytułu utraty wartości – w przypadku, gdy rezerwa jest wyższa od wartości nominalnej należy wykazać „0”; pozycje te nie

uczestniczą w przeprowadzanej analizie ryzyka stopy procentowej, stanowią informację uzupełniającą.

5. Pozostałe aktywa oraz pasywa odsetkowe wykazywane są w wartości nominalnej, tzn. w kwocie stanowiącej podstawę naliczania odsetek.
6. Aktywa i pasywa wyrażone w walucie innej niż krajowa wycenia się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie w Banku zasadami - według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień wyceny.
7. W przypadku, gdy wartość wycenionych aktywów lub pasywów walutowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych przekroczy 5 % wartości sumy bilansowej Banku w okresie dwóch kwartałów w roku ocenianym i według oceny Banku przekroczenie to ma charakter trwały, Bank wyodrębnia pozycje walutowe i sporządza dodatkowo odrębną analizę w zakresie ryzyka stopy procentowej dotyczącą tych pozycji.

Kategorie ryzyka

1. W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:
 - 1) ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - 2) ryzyko bazowe, spowodowane niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych.
2. Pozostałe rodzaje ryzyka stopy procentowej tj. ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta Bank uznaje jako nieistotne.

Metody pomiaru ryzyka

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:

- 1) lukę przeszacowania,
- 2) metodę wyniku odsetkowego,
- 3) metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej,
- 4) analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Częstotliwość pomiaru ryzyka

1. Analiza ryzyka stopy procentowej sporządzana przez SDR (stanowisko ds. ryzyka stopy procentowej) obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) strukturę aktywów i pasywów według rodzajów zastosowanych stawek referencyjnych,
 - 2) wielkość niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stawek referencyjnych (w układzie rodzajowym) w poszczególnych przedziałach czasowych,
 - 3) informację o poziomie i stopniu wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie ryzyka stopy procentowej, w tym o wynikach testów warunków skrajnych i propozycjach podjęcia działań w oparciu o wyniki testów,
 - 4) analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych z zakresu ryzyka stopy procentowej,
 - 5) inne informacje ważne z punktu widzenia ryzyka stopy procentowej.
2. Analiza, o której mowa w pkt. 1 sporządzana jest kwartalnie w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy analiza.
 3. Członkom Zarządu, Radzie Nadzorczej oraz stanowisku ds. oceny ryzyka i kontrolingu (ORiK), przysługuje prawo do zgłaszania wniosków o przedstawienie bardziej szczegółowych analiz, ukazujących stan ryzyka stopy procentowej Banku, za pośrednictwem Prezesa Zarządu.

Ryzyko przeszacowania

1. Bank mierzy ryzyko przeszacowania w oparciu o metodę wyniku odsetkowego przy założeniu że:
 - 1) stopy procentowe wszystkich aktywów i pasywów w każdym przedziale przeszacowania zmieniają się o taką samą wielkość wynoszącą 100 p.b.,
 - 2) struktura bilansu i terminów przeszacowania na datę analizy nie zmieni się w przyszłości.
2. W celu oceny kierunku narażenia wyniku Banku na zmiany stóp procentowych Bank dokonuje dwóch pomiarów zakładających wzrost oraz spadek stóp procentowych o wielkość wskazaną w pkt. 1 ppkt. 1).
3. Pomiary podstawowe, o których mowa w pkt. 2 Bank uzupełnia pomiarami zakładającymi zmianę stóp procentowych o (+/-) 200 p.b., (+/-)50 p.b., (+/-)25 p.b.

Ryzyko bazowe

1. Bank mierzy ryzyko bazowe w oparciu o metodę wyniku odsetkowego uwzględniając niedoskonałe powiązanie zmian stóp referencyjnych.
2. Miarą niedoskonałości zmian stóp referencyjnych jest współczynnik korelacji.

3. Podstawą przyjętą do określenia poziomu ryzyka bazowego jest założenie, że stawki WIBID / WIBOR oraz stawki Banku zmieniają się przede wszystkim w wyniku zmian stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego.
4. Do pomiaru ryzyka bazowego zakłada się, że skala zmiany stopy procentowej, o której mowa w metodzie wyniku odsetkowego wynosi:
 - 1) w przypadku pozycji, których oprocentowanie uzależnione jest od stopy redyskonta weksli NBP – wartość, o której mowa w § 16 ust. 1 pkt 1) „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 2) w przypadku pozycji, których oprocentowanie uzależnione jest od stawek WIBID / WIBOR – wartość, o której mowa w § 16 ust. 1 pkt 1) „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży” pomnożoną przez współczynnik korelacji zmian pomiędzy stopą redyskonta weksli NBP a stawką WIBOR3M,
 - 3) w przypadku pozycji aktywnych, których oprocentowanie uzależnione jest od stawek Banku – wartość, o której mowa w § 16 ust. 1 pkt 1) „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży” pomnożoną przez współczynnik korelacji zmian pomiędzy stopą redyskonta weksli NBP a średnioważonym oprocentowaniem kredytów, których oprocentowanie zmienia się w zależności od stawek Banku,
 - 4) w przypadku pozycji pasywnych, których oprocentowanie uzależnione jest od stawek Banku – wartość, o której mowa w § 16 ust. 1 pkt 1) „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży” pomnożoną przez współczynnik korelacji zmian pomiędzy stopą redyskonta weksli w NBP a średnioważonym oprocentowaniem depozytów.
5. Współczynniki korelacji, o których mowa w pkt. 4 aktualizowane są raz w roku, wraz z przeglądem Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w następujący sposób:
 - 1) współczynnik korelacji, o którym mowa w pkt. 4 ppkt 2) wyznacza i przekazuje Bankom do końca stycznia IPS-SGB;
 - 2) współczynniki korelacji, o których mowa w pkt. 4 ppkt 3) i 4) wyznacza Bank, przy czym okres czasu na podstawie, którego będą prowadzone obliczenia przekazuje Bankom do końca stycznia IPS-SGB.
6. Poziom ryzyka stopy procentowej, wynikający tylko z ryzyka bazowego wyznaczany jest jako różnica pomiędzy wynikiem pomiaru poziomu ryzyka, dokonany w oparciu o metodę wyniku odsetkowego z uwzględnieniem zmian stóp procentowych na poziomie,

o którym mowa w pkt. 4 (jest to łączny pomiar ryzyka przeszacowania i bazowego) a wynikiem pomiaru ryzyka stopy procentowej, o którym mowa w § 16 „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”.

Pomiar powiązań ryzyka stopy procentowej z innymi rodzajami ryzyka

1. Bank bada powiązanie ryzyka stopy procentowej w zakresie:
 - 1) wpływu ryzyka kredytowego na ryzyko stopy procentowej;
 - 2) wpływu ryzyka płynności na ryzyko stopy procentowej.
2. W ramach pomiaru wpływu ryzyka kredytowego na ryzyko stopy procentowej Bank bada w jakim stopniu wzrost kredytów zagrożonych wpływa na poziom ryzyka stopy procentowej w oparciu o następujące zasady:
 - 1) wykorzystywane są założenia przyjęte w ramach ogólnego akceptowalnego poziomu ryzyka kredytowego o którym mowa w Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Chodzieży – dotyczy udziału kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym ogółem wg wartości bilansowej brutto,
 - 2) Bank przyjmuje, że obliczony o powyższe zasady wzrost kredytów zagrożonych dotyczy jednocześnie kredytów nieobsługiwanych,
 - 3) kwota wzrostu kredytów zagrożonych umniejsza aktywa wrażliwe,
 - 4) wzrost kredytów zagrożonych wpłynie głównie na poziom ryzyka przeszacowania w związku z czym do końcowych obliczeń Bank wykorzystuje metodę opisaną w § 16 „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 5) ostatecznym wynikiem wpływu ryzyka kredytowego na poziom ryzyka stopy procentowej jest różnica pomiędzy wartością z pkt 4) a wartością obliczoną w § 16 „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”.
3. W ramach pomiaru wpływu ryzyka płynności na ryzyko stopy procentowej Bank bada w jakim stopniu wysoka realizacja zobowiązań pozabilansowych udzielonych dotyczących finansowania wpływa na poziom ryzyka stopy procentowej w oparciu o następujące zasady:
 - 1) Bank przyjmuje, że na datę badania, dodatkowo 20% zobowiązań pozabilansowych udzielonych dotyczących finansowania jest wykorzystanych,
 - 2) obliczona kwota wzrostu wykorzystanych zobowiązań pozabilansowych zostanie sfinansowana poprzez zmniejszenie nadwyżek środków Banku lokowanych w Banku Zrzeszającym lub zwiększenie zadłużenia kredytowego w Banku Zrzeszającym,

- 3) dla poszczególnych pozycji pozabilansowych, przyjmuje się odpowiednią dla danego rodzaju pozycji stawkę referencyjną oraz przedział przeszacowania,
 - 4) wzrost wykorzystanych zobowiązań pozabilansowych wpłynie głównie na poziom ryzyka przeszacowania w związku z czym do końcowych obliczeń Bank wykorzystuje metodę opisaną w § 16 „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”,
 - 5) ostatecznym wynikiem wpływu ryzyka płynności na poziom ryzyka stopy procentowej jest różnica pomiędzy wartością z pkt 4) a wartością obliczoną w § 16 „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”.
4. Bank ocenia wpływ spadku stóp procentowych na poziom ryzyka płynności poprzez monitorowanie w okresach malejących stóp procentowych oraz monitorowanie ewentualnego wpływu obniżania oprocentowania depozytów na ich łączną wysokość.

Założenia dotyczące przyszłych wcześniejszych spłat kredytów oraz zachowania depozytów o niustalonym terminie wymagalności:

Skala wcześniejszych spłat kredytów w Banku nie wskazuje na wzrost poziomu ryzyka w tym zakresie.

Bank nie posiada depozytów o niustalonym terminie wymagalności.

Bank Spółdzielczy w Chodzieży

Zestawienie na 31 grudzień 2018 roku

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Wyniki obliczeń, dokonane na podstawie obowiązujących w Banku „Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Chodzieży”

w tys. zł

	Zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy
Ryzyko przeszacowania i ryzyko bazowe	2 706

<i>WYZNACZANIE KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO</i>	
Zmiana wyniku odsetkowego, jako % funduszy własnych	9,4%
Limit 12% funduszy własnych (w tys. zł)	3 468
<u>Kapitał wewnętrzny</u>	0

Bank przeprowadził test warunków skrajnych uwzględniający scenariusz zmiany stóp procentowych o 200 p.b. i jego wpływ na wartość zaktualizowaną kapitału – wynik testu wskazuje, iż po zaistnieniu sytuacji skrajnej prognozowana niekorzystna zmiana wartości ekonomicznej Banku wyniesie 0,94 % funduszy własnych Banku.

XII. Polityka w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze –art. 450 Rozporządzenia CRR

1. Bank wdrożył Politykę wynagrodzeń osób, mających istotny wpływ na profil ryzyka oraz oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Chodzieży oraz Zasady wynagradzania Prezesa i Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Chodzieży. Dla celów Polityki przyjęto, że obejmuje ona Członków Zarządu Banku, którzy jednocześnie są:

- 1) osobami mającymi istotny wpływ na profil ryzyka w Banku,
- 2) członkami organu zarządzającego i osobami pełniącymi najważniejsze funkcje w Banku.

2. Wynagrodzenie Członków Zarządu podzielone jest na część stałą (wynagrodzenie zasadnicze określone w umowie o pracę) oraz część zmienną. W rozumieniu Polityki, częścią zmienną wynagrodzenia jest wyłącznie roczna premia uznaniowa, przyznawana decyzją Rady Nadzorczej. Bank nie stosuje odroczeń zmiennych składników wynagrodzenia. Rada Nadzorcza może przyznać roczną premię uznaniową, w wysokości do 40% podstawy wymiaru, tj. wynagrodzenie zasadniczego uzyskanego w danym roku. Przed dokonaniem wypłaty premii, przeprowadzana jest ocena pracy Członków Zarządu, obejmująca swym zakresem 3 lata, tzn. rok miniony oraz 2 lata poprzednie.

Przyznanie oraz wypłata zmiennej części wynagrodzenia, dokonywana jest po przeprowadzeniu oceny pracy Członków Zarządu, przy czym:

- 1) oceny dokonuje Rada Nadzorcza,
- 2) ocenie podlega indywidualnie każdy Członek Zarządu,
- 3) ocena odbywa się na pierwszym posiedzeniu Rady Nadzorczej po zatwierdzeniu sprawozdania rocznego.

Zmienne składniki wynagrodzenia, których dotyczy Polityka, wypłacane są w formie pieniężnej, niezwłocznie po ich przyznaniu.

3. Decyzje w sprawie ustalenia, oraz zmiany wynagrodzenia oraz w sprawie premii i nagród podejmuje:

- 1) Rada Nadzorcza – w odniesieniu do Prezesa Zarządu,
- 2) Rada Nadzorcza, na wniosek Prezesa Zarządu - w odniesieniu do pozostałych Członków Zarządu.

Przy ocenie, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:

- 1) wyniki finansowe Banku, w tym:
 - a) poziom funduszy własnych,
 - b) współczynnik kapitałowy,
 - c) wynik finansowy,
 - 2) wyniki oceny kwalifikacji Członków Zarządu,
 - 3) jakość zarządzania ryzykiem,
 - 4) sposób realizacji celów strategicznych Banku.
4. Informacja na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowisko kierownicze oraz pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku z podziałem na wynagrodzenie:
- 1) stałe – wynosi 488 tys. zł
 - 2) zmienne – wynosi 54 tys. zł

Kwota określona powyżej dotyczą wynagrodzeń trzech osób. Wynagrodzenie zmienne dotyczy premii uznaniowej za rok 2017.

XIII. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia CRR

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	270 078
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	7 123
7	Inne korekty	(4)
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	277 197

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	270 078
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	(4)
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	270 074
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	17 535
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	(10 412)
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	7 123
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	26 282
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU- 19b)	277 197
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	9,48 %
23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	„w pełni wdrożone”

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	270 078
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	270 078
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	24 997

EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	24 732
EU-7	Instytucje	59 653
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	121 495
EU-9	Ekspozycje detaliczne	6 331
EU-10	Przedsiębiorstwa	16 355
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 872
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	13 643

W Banku wprowadzono Strategię zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Chodzieży, w której w § 5 określono, iż jednym z długoterminowych celów kapitałowych Banku jest utrzymywanie minimalnej wielkości wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie 3%.

W Banku wskaźnik dźwigni finansowej jest systematycznie monitorowany zgodnie ze sprawozdawczością zewnętrzną i wewnętrzną a jego wartość kształtuje się na poziomie ponad trzykrotnie wyższym w stosunku do przyjętego poziomu minimalnego.

XIV. Ryzyko płynności

1. Rola i zakres odpowiedzialności organów Banku oraz poszczególnych komórek organizacyjnych.

Informacje w tym zakresie zawarte zostały w części II Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem.

2. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania.

Bank reguluje swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów:

- a) po stronie aktywnej - rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością,
- b) po stronie pasywnej - kredyt w rachunku bieżącym, oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający,
- c) system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym,
- d) pożyczki podporządkowane na zasadach określonych w odrębnych regulacjach,
- e) zakup bonów skarbowych i bonów pieniężnych NBP.

3. Stopień w jakim funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności są scentralizowane bądź zdecentralizowane.

Informacje w tym zakresie zawarte zostały w części II Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem.

4. Funkcjonowanie Banku w ramach Zrzeszenia.

Bank jest zrzeszony z SGB-Bankiem S.A., z którym to oraz z innymi bankami spółdzielczymi tworzy Spółdzielczą Grupę Bankową.

5. Dane ilościowe dotyczące pozycji płynności oraz dane jakościowe umożliwiające dokonanie uczestnikom rynku bardziej wnikliwej oceny zarządzania ryzykiem płynności Banku.

1) W ramach zarządzania płynnością krótkoterminową Bank wyróżnia:

- a) zarządzanie stanem gotówki w kasach,
- b) zarządzanie stanem środków na rachunku bieżącym Banku.

2) Zarządzanie stanem gotówki w kasach oraz stanem środków na rachunku bieżącym składa się na zarządzanie płynnością dzienną.

3) Bank nie wprowadza procedury zarządzania płynnością śróddzienną ponieważ przepływy pieniężne w ciągu dnia zabezpiecza Bank Zrzeszający. Bank jest zobowiązany do zabezpieczenia płynności na koniec dnia operacyjnego.

Instrumenty regulowania płynności, z uwagi na ich dostępność dla potrzeb regulowania problemów płynnościowych można uszeregować według następującej kolejności:

- a) gotówka w kasach Banku,
- b) środki własne na rachunku bieżącym,
- c) lokaty w Banku Zrzeszającym,
- d) bony skarbowe i bony pieniężne NBP,
- e) środki zgromadzone na bieżących rachunkach walutowych,
- f) kredyt w rachunku bieżącym,
- g) pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego,
- h) lokata płynnościowa złożona przez Bank Zrzeszający ze środków Minimum Depozytowego,
- i) inne kredyty.

4) Instrumenty regulowania płynnością, z uwagi na koszt pozyskania środków można uszeregować według następującej kolejności:

- a) gotówka w kasach Banku,

- b) środki własne na rachunku bieżącym,
 - c) środki zgromadzone na rachunkach walutowych,
 - d) lokaty w Banku Zrzeszającym,
 - e) bony skarbowe i bony pieniężne NBP,
 - f) pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego,
 - g) lokata płynnościowa złożona przez Bank Zrzeszający ze środków Minimum Depozytowego,
 - h) kredyt w rachunku bieżącym,
 - i) inne kredyty.
- 5) Zarząd zarządza płynnością średnio- i długoterminową głównie poprzez podejmowanie decyzji w zakresie:
- a) lokowania nadwyżek środków na okresy płatności dłuższe od 30 dni,
 - b) charakterystyki poszczególnych produktów kredytowych i depozytowych dotyczących terminów płatności tych produktów,
 - c) dotyczącym inwestycji kapitałowych lub zakupu składników majątku trwałego.
- 6) Bank ocenia poziom ryzyka płynności, wynikający z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych poprzez:
- a) ocenę struktury, trendów i stabilności źródeł finansowania działalności Banku,
 - b) ocenę relacji pomiędzy terminami płatności aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych – w ramach analizy luki płynności,
 - c) ocenę wpływu zobowiązań pozabilansowych udzielonych na poziom płynności,
 - d) analizę wskaźników, w tym wskaźników wczesnego ostrzegania,
 - e) ocenę wyników testów warunków skrajnych,
 - f) ocenę poziomu płynności długoterminowej – w cyklach rocznych.
- 7) W ramach analiz dotyczących stabilności źródeł finansowania dokonywane są:
- a) wyznaczanie osadu na depozytach,
 - b) badanie poziomu koncentracji zobowiązań,
 - c) pomiar stopnia uzależnienia Banku od środków pochodzących od osób wewnętrznych,
 - d) pomiar poziomu zrywalności i odnawialności depozytów.

- 8) Kredyty i pożyczki z Banku Zrzeszającego z pierwotnym terminem zapadalności powyżej 1 roku Bank uznaje za stabilne źródło finansowania, bez konieczności dokonywania dodatkowych pomiarów.
- 9) Za osad na rachunkach depozytowych sektora niefinansowego przyjmuje się tę ich część, która w ujęciu łącznym wykazuje w okresie ostatnich 12 miesięcy jedynie nieznaczne wahania i Bank może polegać na tych depozytach przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności.
- 10) Za osad na rachunkach depozytowych instytucji samorządowych przyjmuje się tę ich część, która w ujęciu łącznym wykazuje, w okresie ostatnich 12 miesięcy, nieznaczne wahania i Bank może wykorzystać go przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności, nie przekraczających 1 roku.
- 11) SDR (stanowisko ds. ryzyka płynności) odpowiedzialne jest za obliczanie wskaźników, umożliwiających ocenę stopnia narażenia Banku na ryzyko płynności.
- 12) Podstawowymi wskaźnikami określającymi pozycję płynności Banku są:
 - a) wskaźniki (odnoszące się dla poszczególnych przedziałów czasowych) powstałe na bazie pomiarów dokonanych w oparciu o Zestawienie terminów płatności aktywów i pasywów,
 - b) wskaźniki dotyczące nadzorczych miar płynności,
 - c) wskaźnik LCR i NSFR.
- 13) Celem ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził limity, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.
- 14) Poziom limitów został dostosowany do akceptowalnego poziomu ryzyka określonego przez Radę Nadzorczą.

6. Opis wskaźników ilościowych

Ogólny poziom osadu środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania na dzień 31.12.2018 r. wyniósł 206 532 tys. zł co stanowiło 105,56% wykonania planu.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stan	Osad	Wskaźnik osadu
Sektor niefinansowy	207 617	189 486	X
osoby fizyczne w tym:	141 540	136 803	X
<i>depozyty bieżące</i>	<i>87 271</i>	<i>84 969</i>	<i>97,36%</i>

<i>depozyty terminowe</i>	54 269	51 834	95,51%
pozostałe podmioty niefinansowe w tym:	55 980	46 485	X
<i>depozyty bieżące</i>	51 980	43 681	84,04%
<i>depozyty terminowe</i>	4 000	2 804	70,09%
duże depozyty sektora niefinansowego	10 097	6 198	X
<i>depozyty bieżące</i>	1 882	90	4,77%
<i>depozyty terminowe</i>	8 215	6 108	74,35%
Sektor instytucji samorządowych	20 714	17 046	X
<i>depozyty bieżące</i>	18 444	15 614	84,66%
<i>depozyty terminowe</i>	2 270	1 432	63,05%
RAZEM pozycja bilansowe	228 331	206 532	X

Bank ma obowiązek utrzymania podstawowych miar płynności oraz wskaźnika LCR na poziomie:

- 1) Luka płynności krótkoterminowej na poziomie co najmniej 0,00 zł
- 2) Współczynnik płynności krótkoterminowej na poziomie min 1,
- 3) Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi na poziomie min. 1,
- 4) Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnym i środkami obcymi stabilnymi na poziomie min. 1.
- 5) Wskaźnik LCR na poziomie min 100%.

Lp.	Wyszczególnienie	Limit	31.12.2018 r.
I	Nadzorcze miary płynności		
1	M1 Luka płynności krótkoterminowej	0,00	48 958,14 tys. zł
2	M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,00	2,55
3	M3 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	1,00	4,30
4	M4 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,34
II	LCR	100%	352%

Bank w ramach testu warunków skrajnych bada jak wpływ depozytów, w okresie do 30 dni, oszacowany w oparciu o scenariuszowe testy warunków skrajnych wpłynie na wskaźnik LCR. Wyniki przeprowadzonego testu na koniec grudnia 2018 r. wskazują, iż po zaistnieniu sytuacji skrajnej limit LCR zostanie zachowany.

Niezależnie od w/w testu warunków skrajnych, Bank przeprowadza scenariuszowe testy warunków skrajnych. Maksymalna wartość buforu płynności wyniosła na dzień 31.12.2018 r. 46 867 tys. zł. w związku z czym należy stwierdzić, iż Bank posiada dostateczną wartość aktywów nieobciążonych (83 537 tys. zł) oraz dodatkowych źródeł

finansowania pozwalających na minimalizację ryzyka płynności w przypadku zaistnienia poszczególnych scenariuszy. Powyższa sytuacja nie rodziła ryzyka utraty płynności.

Dodatkowo przeprowadzaniem warunków skrajnych zajmuje się IPS-SGB, zgodnie z określonymi scenariuszami opisanymi w Grupowym Planie Naprawy Systemu Ochrony SGB.

Po przeanalizowaniu wyników testów warunków skrajnych wynikających z Grupowego Planu Naprawy Systemu Ochrony SGB według stanu na dzień 31.12.2018 r. można stwierdzić, iż w kontekście analizy ryzyka Banku:

- nie są konieczne weryfikacje regulacji zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- zatwierdzone limity w Banku należy uznać za adekwatne do poziomu ponoszonego ryzyka,
- opcje naprawy, w ramach planów awaryjnych należy uznać za skuteczne.

Limity wskaźników luki oraz luki dynamicznej dla poszczególnych przedziałów czasowych według stanu na dzień 31.12.2018 roku kształtowały się następująco:

	<i>do 1 m- ca</i>	<i>do 3 m- cy</i>	<i>do 6 m- cy</i>	<i>do 12 m- cy</i>	<i>Powyżej 1 roku</i>	<i>Powyżej 2 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Powyżej 10 lat</i>	<i>Powyżej 20 lat</i>
Limit	<i>1,00 MIN</i>	<i>1,00 MIN</i>	<i>1,00 MIN</i>	<i>1,00 MIN</i>	<i>1,10 MAX</i>	<i>1,30 MAX</i>	<i>1,50 MAX</i>	<i>1,00 MAX</i>	<i>1,00 MAX</i>
Wskaźnik luki	<i>3,79</i>	<i>3,76</i>	<i>2,37</i>	<i>1,93</i>	<i>0,70</i>	<i>0,82</i>	<i>1,12</i>	<i>0,62</i>	<i>0,54</i>
Wskaźnik luki dynamicznej	<i>3,66</i>	<i>3,43</i>	<i>2,07</i>	<i>1,59</i>	<i>0,70</i>	<i>0,82</i>	<i>1,12</i>	<i>0,62</i>	<i>0,54</i>

Limit uznaje się za przekroczony, gdy:

- 1) w przedziałach do 1 roku wskaźnik płynności skumulowanej jest niższy od wartości limitu,
- 2) w przedziałach powyżej 1 roku wskaźnik płynności skumulowanej jest wyższy od wartości limitu.

Limity luki w badanym okresie nie zostały przekroczone.

Wskaźnik globalnej luki płynności w badanym okresie wyniósł 1,03 przy minimalnym dopuszczalnym poziomie 1,00.

XV. Wymogi informacyjne zgodnie z art. 111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe

1. Opis systemu zarządzania, tym systemu zarządzania ryzykiem

W ramach systemu zarządzania w Banku funkcjonuje co najmniej:

- 1) system zarządzania ryzykiem,
- 2) system kontroli wewnętrznej.

Bank stosuje anonimowy sposób powiadamiania Zarządu Banku lub Rady Nadzorczej Banku o nadużyciach w Banku, zgodnie z art. 9 ust. 2a Prawa bankowego.

Opis sytemu zarządzania ryzykiem zawarto w części II Cele i strategii w zakresie zarządzania ryzykiem.

2. Opis systemu kontroli wewnętrznej

1) Cele systemu kontroli wewnętrznej.

Celem ogólnym systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- a) skuteczności i efektywności działania Banku,
- b) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- c) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- d) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

2) Rola Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i komórkę do spraw zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Działania Rady Nadzorczej w zakresie systemu kontroli wewnętrznej wspiera Komitet Audytu. Do zadań Komitetu należy w szczególności monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

3) Przyjęty schemat organizacji trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach:

- a) na pierwszy poziom składa się działalność operacyjna jednostek organizacyjnych,
- b) na drugi poziom składa się:
 - działalność komórek organizacyjnych Centrali Banku,
 - działalność pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach,
 - działalność komórki do spraw zgodności.
- c) trzeci poziom stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.

Działalność na drugim poziomie, jest niezależna od działalności na pierwszym poziomie.

Pierwszy poziom odpowiedzialny jest m.in. za przestrzeganie mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.

Drugi poziom odpowiedzialny jest w szczególności za projektowanie i przestrzeganie mechanizmów kontrolnych, monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matrycę funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.

Trzeci poziom odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszego i drugiego poziomu systemu kontroli wewnętrznej. Na wszystkich poziomach, w ramach systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

4) Funkcja kontroli.

Jednym z elementów systemu kontroli wewnętrznej jest funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio

udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie poziomów systemu oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danego poziomu.

Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danego poziomu odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych oraz pionowe pierwszego poziomu przez drugi poziom odpowiadają Wydziały Centrali Banku, pracownicy na specjalnie powołanych stanowiskach, komórka do spraw zgodności.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli wewnętrznej w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych.

Zarząd Banku otrzymuje w okresach kwartalnych a Rada Nadzorcza w okresach półrocznych, sprawozdanie o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

- 5) Umieszczenie, zakres zadań, niezależność komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego.

Komórka ds. zgodności podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Do zadań komórki ds. zgodności należy identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku

zgodności działalności Banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.

Kierujący komórką ds. zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, tzn. ma prawo zgłaszania zagadnień dotyczących zgodności Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a także członkom Rady Nadzorczej lub Zarządu. Kierujący komórką ds. zgodności uczestniczy w posiedzeniach Zarządu podczas omawiania zagadnień związanych z systemem kontroli wewnętrznej, zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem. Kierujący komórką ds. zgodności uczestniczy w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem. Powołanie i odwołanie kierującego komórką ds. zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej. W przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką ds. zgodności, Zarząd niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Finansowego wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany. Decyzje, dotyczące wynagradzania i premiowania osoby pełniącej funkcję stanowiska ds. zgodności, podejmowane są bezpośrednio przez Zarząd Banku.

W związku z przystąpieniem Banku do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, funkcję komórki audytu wewnętrznego realizuje odpowiednia komórka Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Zasady wykonywania audytu wewnętrznego przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB określone zostały w załączniku do Umowy Systemu Ochrony.

- 6) Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki ds. zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego, po uwzględnieniu opinii Komitetu Audytu. Dokonując oceny, Rada Nadzorcza bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- b) skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- c) zapewnienia niezależności komórce ds. zgodności,
- d) zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań przez pracownika komórki ds. zgodności oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracownika tej komórki.

3. Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń

Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń zawarto w części XI. Polityka w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze – art. 450 Rozporządzenia CRR.

4. Informacje o spełnianiu przez członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2018 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Chodzież, dnia 28.05.2019 r.

Sporządził: Hanna Gałkowska

Sprawdził:

w zakresie danych liczbowych - Monika Antkowiak

w zakresie procedur dotyczących zarządzania ryzykiem - Tomasz Michalski

Otrzymują:

1. Rada Nadzorcza - elektronicznie
2. Członkowie Zarządu x 3 - elektronicznie
3. a/a